

אמרי קודש מכ"ק אדמו"ר שליט"א [311] דברות קודש משנים עברו [34] הרה"צ ר' מנחם מנדל גולד שליט"א אב"ד לובלין פרשת השבוע [1] מדור הניגונים [7] הרה"ג ר' נח גולדברג משב"ק כ"ק מן אדמו"ר שליט"א - עובדות וסיפורי צדיקים מתלמידי הבעש"ט [437] שיעורים בספר אור החיים ואלשיך הקדוש - הרה"ג ר' אלימלך שטער [434] הרה"ג ר' יוסף חיים גרינולד - פרשת השבוע [435] הרה"ג ר' יהודה אריה אשכנזי - הלכות [436]

שיעור בספר אור החיים הק' בבית מדרשו בב"ב ע"י הגה"ח רבי צבי פוקס שליט"א ליל שישי כ"א אדר תשפ"ה [1]

אהל מועד

לדברי תורה וחסידות מרבתינו הקדושים מלעלוב

מולד חודש אייר: בליל שני בשעה 8:30 ו - 2 חלקים ♦ ראש חודש בימים שני ושלישי

מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שיחת קודש

"בחור צריך שיהיו כל מעייניו ועסקיו אך ורק די הייליגע גמרא מיט יראת שמים"

פתיחת זמן קיץ לבחורי החבורות הי"ז מלוה מלכה "שבת התעלות" פרשת קדושים אור לכ"ז בניסן תשע"א מושב קשת - הרי הגולן

שכינתא שריא]. וזהו קדושים תהיו, פרשה זו נאמרה בהקהל, דעל ידי שתתאספו יחד באחדות ובאהבה, אזי קדושים תהיו.

גם ידועים דברי קדשו של זקני הרה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א עה"כ (שמות ה, 1) לא תאספון לתת תבן לעם, דכוונת הכתוב היא שלא יוסיפו לתת להם התבן, וא"כ לכאן מה שכתב 'תאספון' באל"ף הוא שלא בדקדוק. וביאר [דהנה בתורה אין נקודות וניתן לקרוא לא תאספון מלשון אסיפה] ועל פי הא דאיתא במדרש (שמות רבה א, כח) עה"פ (שמות ב, יא) וירא בסבלותם, ראה שאין להם מנוחה הלך ואמר לפרעה מי שיש לו עבד אם אינו נח יום אחד בשבוע הוא מת, ואילו עבדיך אם אין אתה מניח להם יום אחד בשבוע הם

מתים, אמר לו לך ועשה להן כמו שתאמר, הלך משה ותקן להם את יום השבת לנוח, ע"כ, שמושה רבינו ע"ה בא לפני פרעה וטען לפניו שמה שבני ישראל עובדים כל ימות

קול רינה וישועה באהלי צדיקים

בחרדת קודש וברגשי גיל וחדוה

נעלה ונשגור בזה מלא הטנא ברכות מאליפות ומרובבות, קדם אבינו רועינו, מאור עינינו, מורה דרכינו

כ"ק מרן אדמו"ר עט"ר שליט"א

לרגל שמחת הולדת הנני יניק וחכים

כמור יהושע העשיל הי"ז

נכד לבנו פע"ח הגה"צ רבי יואל זושא שליט"א

רב דקהילתנו הק' ומשפיע רוחני דבחורי אנ"ש

חתן כ"ק הגה"צ אב"ד מאקאווא אלעד זצלה"ה

בן לחתנו האברך החשוב הרב משה יעקב צבי טווערסקי שליט"א

בן הגה"צ רבי מתתיהו שליט"א

רב דק"ק רחמסטריווקא ביתר עילית

מזל טוב

יה"ר ויזכה כ"ק מרן רבינו שליט"א יחד עם כל המשפחה הרוממה לראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות, לרוות מלא חופניים תענוג ונחת דקדושה מכל יו"ח, מתוך רוב שמחה ואושר בבריות גופא ונהורא מעליא לאורך ימים ושנות חיים עדי נזכה לקבל פני משיח צדקנו ומלכנו בראשינו בב"א

אז נדברו יראי ה'
איש אל רעהו

עצם הישיבה בצוותא
ובאחדות מוסיפה קדושה
על האדם

כ"ק מרן אדמו"ר זיע"ק דיבר בקדשו (פתיחת זמן קיץ תשפ"ה) על הפסוק בפרשת השבוע העל"ט (פר' קדושים) 'דבר אל כל עדת בני ישראל ואמרת אליהם קדושים תהיו כי קדוש אני ה' (ויקרא יט, ב). ובמדרש (ויקרא רבה כד, ה) הובא ברש"י הק', תני רבי חייא פרשה זו נאמרה בהקהל מפני שרוב גופי תורה תלוין בה. וביאר דהכתוב להורות בא, דפרשה זו של קדושים תהיו נאמרה בהקהל, כלומר, שעל ידי שמתאספים ונקהלים בני ישראל באחדות כאיש אחד בלב אחד בכח זה בלבד ממשיכים עצמו ממשכים עליהם שפע קודש ממרום.

והביא כ"ק אדמו"ר ז"ל

לדבריו הידועים של הרב בעל התניא (אגרות הקודש פכ"ג) בשם המגיד ממעזריטש זיע"א שאמר בשם הבעש"ט הק' זיע"א, שכאשר עשרה יהודים יושבים יחדיו, אפילו אם לא יהיה ביניהם דברי תורה, רק יושבים

באחדות באהבה ואחוה ורעות, ואינם מדברים דיבורים אסורים, אזי יש ביניהם קדושה גדולה עד שאפילו מלאך אם יכנס ויעמוד ביניהם יתבטל ממציאותו, [וכדאיתא בגמ' (סנהדרין לט, א) כל בי עשרה

השבוע בלא יום מנוחה לא לתועלת היא לו ולא יצלה הדבר למלאכת העבודה, כי יתעייפו ויכרעו תחת משאם ויצא שכרו בהפסדו, ומוטב היה אילו ינתן להם יום אחד בשבוע למנוחה, ואז יפיק מהם תועלת מרובה בשאר ימות השבוע, ופרעה הרשע לא הבין כוונת משה רבינו ע"ה והסכים לדבריו, והלך משה רבינו ותיקן ובירר להם לישראל את יום השבת קודש ליום מנוחה. וכיון שבא שבת בא מנוחה היו בני ישראל מתאספים ומתכנסים ויושבים בצוותא חדא ומתחזקים והתעורר לבבם באמונת אומן להחזיק מעמד תחת עול הגלות, ובכח זה שרדו ועמדו בכל הגזירות הקשות. והנה פרעה הרשע בהיותו קליפה קשה התפלא לראות את עם ישראל שהגם שמצרים לוחצים אותם לא נשבר מטה עוזם, והחל לחקור ולעמוד על הדבר מנין הוא זאת להם, והשית לבו שדבר הגורם זאת להם הוא מה שמתאספים ויושבים בצוותא חדא ואיש את רעהו יעזור ולאחיו יאמר חזק, וזהו דבר המביאם להתעוררות וצמיחת ישועה, וגמר פרעה אומר לבטל זה הדבר, וזהו 'לא תאספון', והיינו שציוה עליהם לבל יתאספו עוד, כדי שלא יבואו להתעוררות ולצמיחת ישועה, וכיון שלא יתאספו עוד תתבטל התעוררותם ח"ו.

ובזה ביאר גם המשך הכתוב לא תאספון 'לתת תבן', מלשון תבונה, דההתאספות שמתאספים יחד בצוותא חדא מביאה לידי שפע קודש ומתעלה האדם ומוסיף דעת ותבונה ביראת אלוקים.

והוסיף ע"ז זקני אדמו"ר הברכת משה זיע"א בשם זקני הרה"ק רבי דוד לעלובער זיע"א שאמר דכשיבוא לעולם העליון יצא לקראתו משה רבינו ע"ה ויאמר לו כי אכן באמת זאת הייתה כוונתו באל"ף.

ודיבר בק' מרן אאמו"ר ז"ל דהיוצא לנו מכל זאת דעצם ההתאספות שמתאספים יחד כאיש אחד בלב אחד להתעורר ולהתחזק בעניני עבודת השם, זה הדבר כשלעצמו הוא טוב מאוד 'און א גיוואלדיגע תועלת אז מ'זיצט און מ'פארברענגט צוזאמען, ויהא לתועלת והתחזקות לכל אחד ואחד.

וכמו כן אנחנו פה היום עצם ההתאספות וההתכנסות יחדיו בשבת קודש זו יש בה כבר תועלת עצומה להמשיך עלינו יראה וקדושה ועל אחת כמה שמלבד ההתכנסות גם הוסיפו עוד מעלות בתורה ועבודה זו תפילה ובדברי התעוררות ועוד.

רק אם באים כדי להתעורר אזי יעשו הדיבורים פירות

והוסיף מרן אאמו"ר ז"ל בשם ספה"ק שישנם כאלה הרוצים להיקרות 'חסידים' אבל אינם רוצים לעקור הרע מליבם, אבל

לא זו הדרך ואין זה אפשרי, דמי שרוצה להיקרות חסיד באמת, צריך לעקור הרע מליבו ולהיטיב דרכו.

ואמר כ"ק מרן אאמו"ר ז"ל יסוד גדול הנוגע כעת לנו, והוא שכאשר אדם בא לשמוע דברי מוסר והתעוררות ומכין עצמו מתחילה לשמוע ולהתעורר, להיטיב המעשים ולשנות דרכיו לטובה, אזי ישמע חכם ויוסיף לקח וייכנסו הדברים לליבו ויעשו תועלת, אך אם לא כן, אם לא באים כדי לשמוע ולהכניס הדברים אל הלב ולקבל קבלות טובות כי אם להאזין גרידא, אזי לא יועילו הדברים ולא יעשו פירות הרצויים, ובהכנת האדם תליא מילתא.

האדם לא נברא אלא להתענג על ה'

והדרך להגיע לזה הוא
רק ע"י התורה ומצוות

המסילת ישרים מתחיל את ספרו (א"פ) בביאור צורך האדם לדעת מה חובתו בעולמו וכך כותב, יסוד החסידות ושורש העבודה התמימה הוא, שיתברר ויתאמת אצל האדם מה חובתו בעולמו, ולמה צריך שישים מבטו ומגמתו בכל אשר הוא עמל כל ימי חייו, שצריך האדם לידע במה צריך להתענג כאן בעולם הזה, ולהיכן הוא צריך להגיע בעולם הזה. וממשיך, והנה מה שהורנו חז"ל שהאדם לא נברא אלא להתענג על ה' ולהנות מזיו שכינתו, שזה כל תכלית ומטרת בריאתו של האדם לקבל תענוגים על ה' ולהנות מזיו שכינתו, שזהו התענוג האמיתי והעידון הגדול מכל העידונים שיכולים להיות במציאות.

ומקום העידון הזה באמת הוא בעולם הבא. ובכדי להגיע למקום העידון בעולם הבא צריך לרדת לעולם הזה כדי להגיע לתכלית שהוא נברא, אך הדרך כדי להגיע אל מחוז חפצנו זה, הוא זה העולם. והוא מה שאמרו ז"ל (אבות ד, טו) העולם הזה דומה לפרוזדור בפני העולם הבא. אך כל התכלית הוא להתענג על ה' ולהנות מזיו שכינתו, ומה צריך לעשות כדי להגיע לתכלית זה הוא לקיים המצוות שציונו הבורא ית' וזה אפשר רק בעולם הזה, [והאמצעים המגיעים את האדם לתכלית הזה, הם המצוות אשר צונו עליהם הקל יתברך שמו].

על כן הושם האדם בזה העולם בתחילה כדי שעל ידי האמצעים האלה המזדמנים לו כאן יוכל להגיע אל המקום אשר הוכן לו, שהוא העולם הבא, לרוות שם בטוב אשר קנה לו על ידי אמצעים אלה. [כמו שאמרו ז"ל (עירובין כב, א) היום לעשותם ומחר לקבל שכם].

ומוסיף המסילת ישרים' דהנה הקדוש ברוך הוא שלח את האדם למקום שרבים

בו המרחיקים אותו ממנו יתברך, והם הם התאוות החומריות אשר אם ימשך אחריהן הריהו מתרחק והולך מן הטוב האמיתי, שהיה צריך להגיע אליו, וכל זה הוא בכוונה תחילה מאתו ית' כדי לסייע לאדם להגיע לתכליתו הנצחית.

כי כאשר יילחם האדם בימי חייו בכל עוז ביצרו וניסיונותיו על ידי זה יזכה בצאתו מן הפרוזדור הזה להיכנס לטרקלין לאור באור החיים. וכפי השיעור אשר כבש את יצרו ותאוותיו ונתרחק מן המרחיקים אותו מהטוב ונשתדל לדבק בו, כן ישיגהו הדבקות בבוראו וישמח בו, כי זה כל תכליתו של האדם שעל ידה יזכה להתענג על ה' ולהנות מזיו שכינתו בעולם הבא שהוא התענוג האמיתי.

האדם צריך לדעת בעצמו שהוא במלחמה ולהכיר את אויבו

הננו נמצאים כיום בעולם כה ירוד ושפל כזה שאי אפשר לעברו בטבעיות ובפשטות מבלי להילחם ולעמוד איתן כנגד האויב הוא היצה"ר, הן כל אחד מאיתנו יודע מצב הדור ושפלותו, איך ירד הדור והתדרדר מדחי אל דחי בשנים האחרונות, ואם כן כל שכן וקל וחומר שה'עולם הזה' שאנו נמצאים בו כעת בזמנינו דורש מעמנו לעמוד במשנה תוקף במלחמת היצר ולא להיכנע להבליו וניסיונותיו.

והרי כולנו, כל אלה החיים אתנו היום, כבר היינו בזה העולם בגלגולים קודמים, ואחר עלותינו למעלה שוב חזרנו לזה העולם כדי לתקן הגלגולים הקודמים, וכידוע מהאר"י הקדוש שבהני דורות האחרונים כל נשמות ישראל בזה העולם הם גלגולי נשמות שבאו לתקן את מעשיהם קודם ביאת גואל צדק, ואיתא בספה"ק שעתה בעקבתא דמשיחא הוא העת האחרון לתקן לפני ביאת משיח צדקינו, ויותר כבר לא יהיו הזדמנויות לתקן, נמצא שכל שנספיק לתקן עכשיו הרי זה הכל רווח [אריין גיכאפט] כי בעוד זמן מועט לא תהיה הזדמנות כזאת.

והנה בכל מלחמה גשמית ברור לנו כי אדם היוצא לחזית המלחמה ואינו יודע כלל שהמלחמה ניטשת שם, אזי ח"ו כישלונו מובטח, ס'אזי זיכער א דורך פאל, וכמו כן במלחמת היצר תחילה לראש צריך האדם לדעת ולהכיר עצם מציאות זו שהוא נמצא במלחמה תמידית, ולהבין היכן היצר מסתתר ואורב לו ולטכס עצות איך להנצל ממנו, כי זהו תנאי ראשון להצלחה במלחמה. עלינו לדעת שאנו מצויים אין א שווערער עולם הזה ואם לא נעשה הכנה ופעולות אזי ח"ו לא שייך לנצח במלחמה זאת.

ויחד עם זה עלינו לדעת שאם הקב"ה העמידנו בדור ובמצב זה, אזי בהכרח שהוא ית' גם נתן לנו את הכוחות הדרושים לנצח ולעמוד בניסיונות אלו, וכדאיתא מהרה"ק רבי משה מקאברין זיע"א שאין הקב"ה מנסה לאדם יותר מכפי כוחותיו ואינו מעמידו בניסיון שאין יכול לעמוד בו, נמצא שאם ברא אותנו הבורא ית' בעולם הזה והציבנו בדור ובזמן שפל כזה עלינו לדעת שגם נתן לנו הכוחות שיוכל כל אחד ואחד לעמוד בניסיונותיו ולנצח, ובידיעה זו צריך להתחזק כל יחיד ויחיד.

עסק התורה היא העצה היחידה להתגבר על יצרו ולהגיע לתכלית הדבקות

אכן באמת מהי העצה היעוצה להתגבר על יצרו הרע ולהכניעו, ומה הם טכסיסי המלחמה לנצח אותו בהם, הנה אנו אין לנו אלא דברי חכמינו זכרונם לברכה, ומיניה לא נזוע, והוא מה שאמרו בגמ' (קידושין ל, ב) הקדוש ברוך הוא אמר להם לישראל, בני, בראתי יצרו הרע ובראתי לו תורה תבלין, ואם אתם עוסקים בתורה אין אתם נמסרים בידו שנאמר (בראשית יז, יז) הלא אם תטיב שאת, ואם אין אתם עוסקים בתורה אתם נמסרים בידו שנאמר (שם) לפתח חטאת רובץ, ולא עוד אלא שכל משאו ומתנו בכ שונאמר (שם), ואליך תשוקתו, ואם אתה רוצה אתה מושל בו שנאמר (שם) ואתה תמשל בו. הרי לנו בגמרא העצה שניתנה לנו מפי הבורא ב"ה בעצמו שאומר: אנכי בראתי את היצור הרע ואני הכנתי ונתתי לכם הרפואה והעצה כנגדו, אם תקחו הרפואה ותשמשו בה להיות מונחים בלימוד התורה אתם בטוחים שלא תמסרו בידו, זו הרפואה ואין בלתה.

האור החיים הק' בספר חפץ ה' האריך לבאר מאמר הגמ' (שבת קנב, ב) תנו רבנן והרוח תשוב אל האלקים אשר נתנה (קהלת יב, י) תנה לו כמו שנתנה לך בטהרה אף אתה בטהרה, משל למלך בשר ודם שחלק בגדי מלכות לעבדיו פקחין שבהן קיפלוס והניחום בקופסא. וכתב, דאי אפשר להמלט מיד היצור לא ע"י עסק התורה, והיא תשמרנו שלא ימצא היצור מקום להכנס ולשלוט בו, וזה משל למה הדבר דומה להחפץ המונח בקופסא, שהקופסא היא משמרת החפץ שלא יגיע אליו כתם או לכלוך וכדומה, כמו כן תורתנו הקדושה היא העצה והתחבולה והשמירה לנשמת אדם העוסק בה לבל יכנס לה היצור הרע לפתותה וללכלכה, כי עסק התורה אין לך שמירה גדולה ממנה, להיות נשמטו טהורה ושמורה מן החטא, ברוך הנותן תורה לעמו וישראל.

מרבן אאמו"ר ז"ל היה מרגלא בפיו, גם הוזכרו הדברים בספר מסילת ישרים (פרק ה), שאם הבורא ית' בעצמו שהוא בראו ליצור"ה והוא אומר כי התורה היא הרפואה, אם כן אי אפשר בשום פנים שירפא האדם מחליי היצור בלתי זאת התרופה היא תורה"ק, ולא יעלה על דעת שום אחד שאפשר להלחם עם יצרו הרע בדרך אחרת, דכיון שהבורא אשר יצר את האדם עם כל תכונות נפשו לטב ולמוטב, והוא מכיר בכל הרפואות לתחלואי נפשו, העיד לנו שזאת התורה היא התבלין והתרופה היחידה, נמצא שבלא עסק התורה הקדושה לא שייך ואין במציאות לנצח את היצור"ה.

והנה כיון שאין לנו מנוחה ושום זמן פנוי מזאת המלחמה ודרכו של היצור להלחם בנו בכל עת, וכדאיתא בגמ' (קידושין ל, ב. סוכה נב, ב) אמר רב יצחק יצרו של אדם מתחדש עליו בכל יום שנאמר (בראשית י, ה) רק רע כל היום. וברש"י, ללמדנו שכל שעות היום רעתו מתחדשת. וכל היום היצור"ה עסוק למצוא מסילות ללבבו של אדם להכשילו, והיא מלחמה תמידית ממש בכל עת ובכל שעה יום ולילה לא ישבותו, והדרך להלחם עמו היא רק על ידי העסק בתורה"ק נמצא אם כן שלא נוכל להמלט ממנו אלא על ידי העסק שנעסוק בתורה ונהגה בה יומם ולילה.

מבאר ענין כפיית היצור על ידי לימוד התורה

האדם מצד טבעו נמשך לתענוגים ותפקידו להפכו להתענג על ה'

הנה כידוע טבע האדם מצד ברייתו מושכו תדיר להנאות ותענוגים, ומי שזכה לטעמה של תורה אשריו שהוא מתענג על ה', וכפי שאומרים בשם החזו"א זיע"א שהחילונים שלא זכו ואין להם ההנאה והתענוג הגדול שיש לנו בלימוד ויגיעת התורה, וכיון שנפשם איותה להתענג בתענוגים מבקשים המה תענוגות בני אדם רח"ל כיון שאין להם תענוג התורה.

ועד"ז ראיתי בכמה ספרים שמבארים את דברי קד' של המסילת ישרים שהבאנו לעיל במה שכתב 'האדם לא נברא אלא להתענג על ה'', 'דהאדם לא נברא אלא להתענג' - פ', האדם מצד בריאתו וטבעו שברא אותו ית' צריך שיהיה לו איזה תענוגים וגישמאקייט, וכידוע דלא שייך בלא זה, ועבודת היצור הוא להטות לבו של אדם לתענוגי הבל ומהם יביאנו אל דברים המשחיתים נפשו של אדם, והעצה לזה הוא 'על ה' - לנצל כח התענוג לתענוג האמיתי להתענג על ה', כי חלילה אם האדם לא ינצל ולא יתענג בתענוגים על ה', יבקש ויחפש תענוגים ממקום אחר,

וחלילה וחלילה אחד שאין לו תענוג וגישמאקייט מלימוד התורה ומתפילה כדבעי, אזי מחפש הוא תענוג גשמי עד שמורידו לשאול תחתית, והגם שבתחילה מעלה על דעתו שלא יזיק לו קצת תענוגים גשמיים, אבל צריך שידע שכך הוא דרכו של יצור הרע (עי' יל"ש בראשית רמז נא), בתחילה מפתחו בתענוג קטן עד שלבסוף מכשילו בגדול שבגדולות, ועד"ז דאיתא בגמ' (סוכה נב, א) א"ר אסי יצור"ה בתחילה דומה לחוט של בוכיא (וברש"י, עכביש) ולבסוף דומה כעבותות העגלה שנאמר (ישעיה ה, יח) הוי מושכי העון בחבלי השוא וכעבות העגלה חטאה, פי', שהיצור"ה מתחילה נראה להאדם כחבלי שווא, חבל של עכביש ודבר של מה בכך, והיינו שמדמה בנפשו שלא יזיק לו כלום אבל אם מתחילים בזה אח"כ נהיים קשורים ונמשכים אל היצור בקשר ובחבל עבה שיקשה לו מאוד לפתח ולנתק חבלים ומוסרות אלו ולשוב בתשובה.

ובזה חשבתי לבאר המשך הגמ' הנ"ל (סוכה נב, ב) לעתיד לבא מביאו הקב"ה ליצור הרע ושוחטו בפני הצדיקים ובפני הרשעים, צדיקים נדמה להם כהר גבוה, ורשעים נדמה להם כחוט השערה הללו בוכין והללו בוכין וכו'. ובהקדם יעויין במהרש"א שהקשה אם רשעים בוכים על שלא התגברו על יצורם, צדיקים למה בוכים, הלא הם עמדו בניסיון [ולא נחא לו במה שפירש רש"י יעו"ש] ומתרץ, דהנה איתא (עירובין כב, א) היום לעשותם ומחר לקבל שכרם, דלעתיד לבוא יותר לא יהיה מלחמת היצור, ולכן בזה שרואים הצדיקים את השכר שמקבלים על התגברות היצור, בוכים הם על זה שכבר עבר הזמן ושוב לא תהיה להם עוד העבודה הזאת. גם דקדק שם לבאר הא דלצדיקים נדמה להר ולרשעים לחוט השערה דלא הו"ב הפכים בנושא א', יעו"ש] דלכאורה עדיין יקשה עוד, דממה נפשך, מה המציאות האמיתית של היצור"ה, חוט השערה או הר. גם יקשה מדוע דוקא לצדיקים נדמה להם כהר ולרשעים נדמה להם כחוט השערה. ולהאמור יבואר, דבתחילה אכן נראה היצור"ה להאדם כחוט השערה, וכדברי הגמ' לעיל שבתחילה דומה לחוט של בוכיא, והרשעים נוטים אחר יצורם עד שמתגבר עליהם והולך וגדל ונעשה כהר, ואז כשהם כבר נמצאים בשאול תחתית שוב קשה להם מאוד להתגבר על היצור"ה. והנה עתה כשהם מתבוננים בזה הם בוכים, על שלא השכילו להתגבר על דבר מועט כזה כשהיה היצור"ה רק כחוט השערה והיו צריכים רק להתגברות מועטת, עד שהגיעו לדיוטא תחתונה ולמצב שהיצור"ה גבה כהר ולא יכלו לעמוד כנגדו. ולאידך הצדיקים שהם התגברו ועצרו עצמם בעוד

היה היציה"ר כחוט השערה, אך מכל מקום שכרם הרבה מאוד כיון שאין השי"ת מקפח שכר בריה ונותן להם שכרם משלם כאילו התגברו על הר גבוה, דמאחר שהם השכילו ונתגברו על יצרם כשהיה כחוט.

התענוג הגדול ביותר הוא עסק התורה

והנה כאשר בארנו דהאדם נברא כדי להתענוג, ושומה עליו לתור ולבקש אחר תענוגי עסק התורה והמצוות הנחמדים מאוד, ועד היכן מגיע גודל התענוג שיכולים להגיע על ידי לימוד התורה, מן המפורסמות הן מה שכתב האור החיים הק' (דברים כו, יא) בלשונו הזהב, שאם היו בני אדם מרגישים במתיקות ועריבות טוב התורה, היו משתגעין ומתלהטין אחריה, ולא יחשב בעיניהם מלא עולם כסף וזהב למאומה, כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם. אמור מעתה, התורה ודאי נחמדת מזהב ומפז רב ומתוקה מדבש ונופת צופים (תהלים יט, יא), ובודאי כשאדם ילמד ויהגה בתורה בכל כוחו ובודאי יקבל גישמאק בתורה, רק דא עקא כי זה שלא זכינו עדיין לטעמה הערב של התורה החסרון הוא בנו ומצידינו, כי אנו פשוט 'זרים' אצל התורה ואין אנו לומדים את התורה בחשק ובהתלהבות, אך אם היו בני אדם גם בני איש יודעים ומרגישים מתיקותה ועריבותה של התורה היינו משתגעים ומתלהטים אחריה, והיינו רצים ומחזרים אחרי התורה.

ובאמת דלזה אנו מתפללים כל אחד ואחד בכל יום 'והערב נא ה' א' את דברי תורתך' וגו', כי התורה אכן מתוקה היא באמת, ובקשתנו מהשי"ת הוא שנזכה ונרגיש גם אנו בעריבות ומתיקות התורה ויהיה לנו שייכות לזה.

והנה לפנינו כלל נקוט שהיצר הרע בא לו לאדם ומתחדש עליו כל יום וכל היום ומתנכל עליו להמיתו, ורק על ידי לימוד התורה יוכל האדם להתגבר על יצרו, ובלא תורה אין שום מציאות בעולם להתגבר על היציה"ר, והטוב ומועיל ביותר שיהא לימוד התורה בעריבות ובמתיקות.

על ידי לימוד תקופה אפשר לקבל גישמאק בתורה הק'

והנה אכן רואים גם בחורים וצורבים היושבים והוגים בתורה ומשתעשעים בה כל היום וכששומעים איזה חידוש יפה וקושיא טבא נושאים ונותנים בה וגם כשנחדש להם איזה דבר נוהגים בה טובת עין עם חבריו לחזור על החידוש בפניהם ורואים וניכר בהם שהם חיים משטיקל

גמרא, משטיקל תוספת, והיתה זאת להם אחר שהורגלו בה וישבו והגו בה משעה לשעה ומיום ליום במסירות והתמדה וככל שהתמידו בה כך זכו לנופת צוף נועמה של תורה, אמנם בודאי אין הדבר כן בתחילת לימודו של האדם צריך לחפש הדרך לבחור וצורב איך להגיע שתהא התורה עריבה ומתוקה לו, שהרי לא יבא להם הדבר תיכף ומיד בתחילת לימודם להרגיש מיד בטעמה של תורה, אלא כך היא דרכה של תורה דרך אחר שיושבים ולומדים איזה תקופה רק אז מתחילים להרגיש עריבות ונעימות 'גישמאק'.

נוח לו לאדם לקבל עליו יסורי עמל התורה ויחסוך היסורים הבאים לכפרת עוונות

והנה הגם שנאמנים עליו שזאת הדרך והמסילה לבוא להרגיש במתיקות ועריבות התורה, אך עדיין הבן שואל מה העצה להתגבר ולהתחזק בתחילת דרכו כשתלמודו עדיין קשה עליו כברזל.

חשבתי לומר על דרך מה דאיתא מהרמ"ק (עין קול בוכים איכה ג, כט-לא) דהנה קיימא לן (יומא פו, א) דיסורין מכפרין עוונותיו של אדם, והיה אומר הרמ"ק שבכל התשובות שבעולם המעולה שבכולם למרק החטאות והזדונות והפשעים היא סבילת העלבונות והחירופים והגידופים, והיא מעולה יותר מכל מלקיות וסיגופי תעניות שבעולם, ומבינתך חדל כי הגע עצמך שיאמרו לך תרצה שיבא לך הפסד ממון או נפילת בתים תשיב לא, ואם יאמרו לך תרצה לקבל עליך מיתת בנים תשיב ח"ו אלא אתה ה' תשמרם, ואם יאמרו תרצה שיכך ה' בשחפת ובקדחת בקירי וחמימי מיד ירוץ לבך ותשיב רחמנא ליצלן, וכן אם יאמרו לך על המיתה והגיהנם ועל הגלגולים הרעים על הכל תשיב ח"ו. אם כן תאמר לי במה יכופר בחיך החטאות והעוונות והפשעים שחטאת והעוית ושפשעת ופגמת במעלות הרמות כפי מחצב נשמתך מיום היותך על האדמה, לכן זאת העצה היעוצה מאת ה' שיקבל עליו ברצון סבילת העלבונות, וזה עדיף מכל היסורין כיון שאינם מזיקים לגוף ולנפש, ובודאי בהם יחפוץ האדם מאשר שתעבור עליו כוס תרעלה ביסורין גשמיים אם בגוף אם בממון וכדומה.

ועל דרך דברות קדשו יש להקיש ולומר גם כן לענינינו, הנה אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא (קהלת ז, כ), וידע איניש בנפשיה אשר עיוות והוא צריך לכפרת עונות ואין אחד שיכול לומר על עצמו שהוא אינו נכלל בזה הכלל, ואם כן במה יכופר עונו ובמה ינקה מדינה של גיהנום

שלא על ידי יסורים וחליים רעים ח"ו בזה העולם ואיך שייך שיגיע למעלה כשהוא מנוקה מעונו, ומי הוא שיכול לומר זכיתי לבי טהרתי מעשי, אין שום אדם שיכול לומר על עצמו שהוא זך ונקי, וא"כ אחר שיחשב כל אחד את חשבון נפשו ולבבו יבין מה שעלול להגיע עליו מיסורי העולם הזה ומכאוביו כדי לכפר אשר שיחת ועיוות, הנה הגם שתלמודו קשה עליו כברזל ואינו מוצא בה עדיין טעם, ישיש באמת לבחור לעצמו יסורי סבילת עול התורה ויגיעתה בהתמדה והוא ברצון מקבל על עצמו להיות מתייגע וממית עצמו באהלה של תורה, ויסורים אלו יהיו לו למירוק חטאיו וכפרת עוונותיו, ומעלת סבילת עול התורה היא שיש בה תועלת ועוד לו בה שהברירה בידו והוא בחר בהם מרצונו שזה טוב יותר.

וע"ד דברים אלו איתא גם בספר רוח החיים להרה"ק רבי חיים מוואליזין זיע"א (אבות ה, ה) בכיאר ענין קבלת היסורים שהוא ממ"ח דברים שהתורה נקנית בהם, וביאר כי יסורים ממרקין עונותיו של אדם (ברכות ה, א) ואם הוא חכם אינו ממתין עד שישלח הקב"ה עליו יסורין כי אם מקבל מעצמו יסורין על ידי עסק התורה במעוט תענוג והתמדת הלימוד ועולה של תורה שהיא מתשת כחו וירוויח בזה שגם היסורין עצמן יחשב לו למצוה, מלבד סגולתם שממרקין עונותיו שזה היה גם אם הקב"ה שולח עליו יסורין אחרים.

נמצינו למדים מכל האמור, דהעצה היחידה נגד היציה"ר היא לשבת ללמוד ולהגות בתורתנו הקדושה, ושירגיש בה טעם שתהא התורה ויגיעתה חביבה ועריבה לו ותהא התורה שעשועיו, ברם לא יחוש האדם בטעמה בתחילת יגיעתו ודרכו בתורה, אלא רק כאשר יתמיד בה במשך הזמן דכשיושבים ולומדים וכבר שוחים בים התלמוד, וכאשר שומעים קושיא יפה או כאשר מחדשים איזה חידוש יפה משתעשעים ורושמים אותו עלי גליון ואז מתענג בה. ואציין בזה דכ"ק מרן אאמו"ר ז"ל תבע רבות שבחורים יעלו על הכתב החידושי תורה שנתחדשו להם, שזה לבד נוסך בו טעם וגישמאק, וכאשר בחור מתקשה באיזה קושיא או עלה בדעתו תירוץ הרי הוא רושמה עלי גליון, וכשיש לו קושיא שואלה ומלבנה עם חבריו. והכלל הוא דכדי להגיע ולחוש בטעמה של תורה צריך קודם לצלול בים התלמוד, ועד שיבוא וישיגנו לזה הטעם והעונג צריך להתמיד ולהתייגע וללמוד גם כשתלמודו קשה עליו, ויכוין בזה שבלימודו זה הרי הוא מונע ונפטר מהייסורים שהיו עלולים לבוא עליו ח"ו.

שמירת סדרי הישיבה בשלימות היא הראשונה במעלתה להצלחה

הנה ידוע שהראש והראשון להצלחתו של בחור החפץ ומבקש להצליח בתורה ועבודה הוא לעמוד על משמרתו בקיום סדרי הישיבה תמידים כסדרם, דהשמירה והעמידה בקיום סדרי הישיבה הוא דבר נעלה ונחוץ עד מאוד, וכפי שנדברנו מזה אליכם מכבר, ומחמת חשיבות הדברים ונחיצותם אספר שוב.

לפני כחמש עשרה שנה היה מדובר בענין הצעת שידוך של בחור חשוב ומיוחד מאוד, מתמיד גדול, והיתה לו הבנה בלימוד, בר דעת, ירא שמים, תורה וגדולה במקום אחד. התקשרתי לכ"ק אאמו"ר ז"ל וסיפרתי לו על ההצעה והרצאתי בפניו כל המעלות שהוא יושב ולומד, יודע ללמוד, תורה וגדולה. נענה ואמר מרן אאמו"ר ז"ל, שזה טוב ויפה מאוד כשומעים עליו דברים כאלו. והנה לקראת סיום השיחה הוספתי אמרתי לאאמו"ר על עוד 'מעלה' ששמעתי עליו, שהוא לומד עד מאוחר בלילה ואף כי מאחר הוא לקום בבוקר מכל מקום מקפיד הוא על זמן קריאת שמע. כששמע זאת הרבי ז"ל בקשני לחזור על דברי. וכאשר חזרתי על הדברים הנ"ל, נענה ואמר, יוצא איפוא שאין הוא מתייצב לסדרי הישיבה ואינו מתפלל בישיבה. אמרתי, אבל הוא לומד עד מאוחר בלילה, אמר לי הרבי ז"ל בנחרצות, אם אין הוא שומר על סדרי הישיבה, אל תגע בבחור כזה. והגם שהבהרתי שהמדובר הוא בבחור מיוחד וגם מה שהוא מחסיר בסדרי הישיבה הוא עקב לומדו כל הלילה אמר הרבי ז"ל: אצלי כל המעלות אינם שווים לכלום אם אינו שומר על סדרי הישיבה, הער איז א האָפּ גיפּרעגטער בחור, בחור שאינו שומר סדרי הישיבה איז ביי מיר א האָפּ גיפּרעגטע זאך, כי בחור שלא שומר על סדרי הישיבה כל מעלותיו אינם חשובות בעיני.

וכוונתי בסיפור הדברים היא להראות ולהדגיש עד היכן הדברים מגיעים ורק למי שיש בו מעלה זו או אז יהיו נחשבים שאר מעלותיו, ושומה על הבחור לדעת שהשמירה והעמידה בסדרי הישיבה הם יסוד גדול ועיקרי והם המה הערכים להצלחתו כאשר יבואר.

מדרכי ההצלחה: להקדים השכיבה ולהשכים קום

והקושי בקיומו מעיד על חשיבותו

הנה רואים בחוש שבחור שאינו מתייצב בבוקר בזמן המיועד לתחילת סדר הישיבה, חוץ מעצם איחורו והפסדו בחלק מהסדר

עוד נלווה אליו שבזה הוא מקומם עליו את צוות הישיבה, שהם מתמרמרים עליו וכמים הפנים לפנים הזועפות, מתמרמר גם הוא 'פארביטערט', ומתמסמס 'פארפשקעט' והולך יומו של הבחור.

עוד אציין בזה, מהמובא בדברי יחזקאל לבאר הכתוב (תהלים סג, ז) אם זכרתך על יצועי באשמורות אהגה בך ע"פ הא דהיה מרגלא בפומא דהרה"ק רבי מאיר מפרעמישלאן זיע"א דהנה השו"ע מתחיל בהלכות הנהגת אדם בבוקר (א"ח סי' א ס"א) וכותב המחבר, יתגבר כארי לעמוד בבוקר לעבודת בוראו וכו', והנה הרמ"א על אתר מוסיף וכותב, ובשכבו על משכבו ידע לפני מי הוא שוכב וכו'. והוא פלא, דהרמ"א דרכו להוסיף רק על דברי המחבר כידוע, וא"כ מה הקשר בין דברי המחבר לדברי הרמ"א, שהמחבר מדבר מענין הקימה, והרמ"א מענין השכיבה, ומה ירצה הרמ"א ז"ל בזה, וגם הלא ההלכות הנוגעות לשכיבה אין מקומם כאן כי אם בסוף סדר היום (סי' רלט). וביאר, דאכן גם הרמ"א איירי בהלכות קימה, שהיה קשה להרמ"א דהמחבר כתב בסתם יתגבר כארי לעמוד בבוקר לעבודת בוראו, דמי ראה איש ששוכב א"ע לישן כסוס שיתגבר כארי לעמוד וכו' הלא אם ילך לשכב כסוס יעמוד גם כן כסוס, אלא אם ישכיב את עצמו כארי יתגבר כארי לעמוד, לכן כתב הרמ"א פירושו ובשכבו על מטתו ידע לפני מי הוא שוכב ואז יתגבר כארי לעמוד וכו', וזה 'אם זכרתך על יצועי' אזי 'באשמורות אהגה בך'.

וכלל גדול הורה לנו בזה, 'ובשכבו על משכבו ידע לפני מי הוא שוכב, ומיד שיעור משנתו יקום בזריזות לעבודת בוראו יתברך ויתעלה', דכדי לקום כארי צריך להתגבר ולהקדים לשכב כארי, וכדי לשכב כארי צריך שידע לפני מי הוא שוכב, כי הבוקר מתחיל כבר מהלילה, אך אם ילך לישון כסוס, לא יוכל להשכים קום ולהתגבר כארי.

עד"ז בנוגע לענייננו, צריך בחור לדעת שכדי לקום בבוקר בזמן צריך כבר בלילה לחשב ולזמן עצמו לילך לישון מוקדם, כי אז אכן כארי יתנשא לקום בבוקר בעוז ותעצומות לעבודת הבורא יתברך.

ולהוסיף בזה, דהנה עינינו רואות בחוש שענין זה היא עבודה קשה אצל בחורים, ומינה מוכח שזהו אכן דבר חשוב מאוד, דאם היצר הרע מניח כובד משקלו על ענין זה, אות הוא כי בזה טמון סוד הצלחתו של הבחור. ההצלחה של הבחור היא בהשכמת הבוקר, ומי מדבר אם מקדים ומשכים בשעה כזו שיהא עדיין סיפק בידו ללמוד לפני התפילה, שהוא מתעלה בזה מאוד,

והתפילה נראית כדבעי, וכך כל היום נראה כדבעי.

ולהעיר עוד, דגם זה אל 'אמר הבחור, שהגם שיתאחר בלכתו לישון בלילה ישכים ויקום מוקדם, הנה גם זה לא טוב הוא, דהנה במג"א (סי' ר"ח) מביא, י"א שאדם צריך לישון ח' שעות וסימן לדבר, ישנתי אז ינוח לי (איוב ג, יג) [אז בגימ' ח'], וא"כ ההולך לישון מאוחר ומתאמץ ומכריח את עצמו לקום מוקדם שוב אין ראשו צלול כדבעי, ואך למותר לומר איך יראה אצלו הלימוד בזה היום כשראשו כבד עליו ואינו ער וצלול כדבעי.

ונסכם מה שדברנו עד עתה, שהצלחתו של בחור תלויה בעמידה ושמירה על סדרי הישיבה, ולהיות ממשכמי קום, והשכמת הבוקר הכוונה ע"י שיחשב מראש ויקדים לכתו ולנוח ולישון די צורך מנוחתו.

הכנעה לצוות הישיבה

דבר נוסף ונחוץ מאוד בשערי ההצלחה של בן הישיבה הוא ההכנעה לצוות הישיבה, והוא אחד מהדברים החשובים ביותר. ומתאמריה משמיה דהרה"ק רבי משה לייב מסאסוב זיע"א על מאמר הכתוב (בראשית מז, יז) האיש אשר נמצא הגביע בידו הוא יהיה לי עבד, וביאר ע"ד העבודה, דהנה הדרך כשרוצים למלאות הגביע אזי אי אפשר למלאותו אלא באופן שהגביע יעמוד מתחת להבקבוק, כי אם יהא מונח הגביע גבוה יותר מן הבקבוק [ואפילו יעמדו אצלו בשוה] אזי לא יוכל הגביע לקבל כלום מהבקבוק, ורק אם ינמיך ויכנע הגביע לבקבוק אזי יוכל לקבל מהבקבוק. וזהו 'האיש אשר נמצא הגביע בידו' - כלומר זה האיש שמידת 'הגביע', היא מדת ההכנעה 'נמצא בידו', שהוא נכנע ומנמיך עצמו כדי לקבל, 'הוא יהיה לי עבד' - הוא יכול להיות עבד ה', כי מי שאין מכניע עצמו ואינו מוכן לקבל האמת ממנו שאומרו לא יוכל ליכנס לשערי העבודה, ומדת ההכנעה היא כלל גדול בעבודת ה'.

והנה כל אחד יודע שצוות הישיבה אינם נטפלים לבחור סתם כך בלא סיבה ומטרה, אלא מפני רצונם שהם חפצים שהבחור יצליח ויתעלה בתורה וביראה, ואם הם מעירים לו ואומרים לו איזה דבר בודאי טובתו הם דורשים ולהדריכו להועיל, ומעתה אם תחסר לו לבחור ההכנעה והרצון לקבל, לא יקבל דבריהם ולא יעמוד על דרך הטובה והישרה, הרי לנו דהחסרון בהכנעה גורם ומביא לחסרון בשערי ההצלחה, והממעט ומשפיל עצמו מקבל ועושה ומצליח.

עוד בו שלישיה, חבר טוב והוא ענין חשוב מאוד מאוד, [ובפרט לבני התשחורת ובימי הבחורות], דענין חבר טוב יש לו משמעות והשפעה גדולה ביותר על בחור בישיבה, ולדעתי עיקר ההצלחה בבנינו של הבחור ותבנית מעשיו הנהגתו ודעותיו הוא לפי סביבתו, וכפי מצב ומעלת חבריו כך יהא גם הוא עצמו כתבנית. דכלל זה נקוט בידינו 'אדם נמשך אחר סביבתו', וידועים דברי הרמב"ם (פ"ו מהל' דעות ה"א) וז"ל, דרך ברייתו של אדם להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר ריעיו וחביריו וכו'.

ובמאור ושמש בפרשה העעל"ט (קדושים ד"ה וידבר) הביא לדברי הרמב"ם וכתב, ונראה בזה דהנה הרמב"ם כתב בהלכות דעות אם איש הישראלי דר באיזה מקום שיש בו דעות רעות ומנהיגים לא טובים צריך לברוח מן המקום ההוא וצריך לילך ממקום למקום וממדינה למדינה עד שיבא למקום תורה ודעות ישרות ומנהיגים טובים שם יקבע מקום מנוחתו, ואם אינו מוצא שום מקום אשר ייטיב לו, צריך להתבודד במדברות וביערות כדי שיברח מדעות רעות ומאנשי רשע. והאמת הוא שכן צריך האדם לברוח ליערות ולפרוש עצמו מן המון עם כדי שינצל מדעות רעות וממעשים רעים. אך זאת אינו מועיל אלא להנצל מן הדברים המעכבים עבודת השם יתברך, אבל להשיג הקדושה העליונה אינו זוכה עד שידבק עצמו אל אנשי השם עובדי ה' באמת ולהשתתף עמם יחד בעבודה רבה הן בתפלה והן בלימוד התורה ועיקר המצות הכל יהיה בכנסיה יחד עם מבקשי ה' ואז יוכל להשיג הקדושה העליונה, עכ"ד.

בברכות השחר אנו אומרים "והרחקינו מאדם רע ומחבר רע וכו'", ותיכף מבקשים שוב "ויהי רצון וכו' שתצילני היום ובכל יום וכו' ומחבר רע וכו'", (והוא מברכות טז, ב), והדבר יפלא, למה תיקנו לבקש להינצל מחבר רע פעם אחר פעם, ולמה מוסיף ומבקש שוב אותו דבר. ואמר הרה"ק מבעלזא זיע"א, כיון דענין ההרחקה מחבר רע הוא עיקר חשוב מאוד וצריך שמירה וסייעתא דשמיא מיוחדת להנצל מחבר רע, לכן אנו מבקשים ומתפללים על זאת שוב ושוב.

זוכרני, שפעם אחת התקשרתי עם בני הב' שיחי' בטעלפון למרן אאמו"ר ז"ל זי"ע, ואמרתי לו שבס"ד מתעתד בני להכנס לישב"ג כאן בארה"ק, ואמר מרן אאמו"ר ז"ל לבני בקול רם ובכוח גדול, שיראה להתרחק מחברים רעים, מחברים רעים התרחק כמו שמתרחקים מאש, וחזר וכפל הדברים בקול גדול מחברים רעים התרחק כמו שמתרחקים מאש. וכמדומני שדבורים אלו היו דברי הנהגה האחרונים שאמר

הרבי ז"ל לבני, ומתוקף הדברים נלמד חשיבות הדבר שצריך להזהר ולהשמר מאוד מחבר רע ולהתרחק מחברים רעים כמו מאש ולהתחבר אך ורק לחברים טובים.

המתקן בשערו וכדו' מסור בידי היצה"ר

עוד ראיתי לעורך בזה, דא' במדרש (בראשית רבה כב, ו), אמר רב אמי בשעה שיצר הרע רואה את האדם ממשמש בעיניו מתקן בשערו אומר הדין דידי. והיינו, כשבחור מיפה את עצמו ומתהלך ברחוב 'געפוצט', אומר היצר הרע הבחור הזה משלי הוא, אין לי כבר עבודה אתו ושלי הוא. והנה הדברים עמוקים ומבהילים, אמנם הבחור המיפה עצמו אינו חש ואינו מבין עד היכן הדברים מגיעים אבל כשבחור מכניס עצמו לעניינים אלו אומר הבעל דבר איני צריך לעבוד עליו עוד מעתה והוא כבר מסור בידי ושלי הוא, 'הער איז שוין א פארטיגער'.

כ"ק זקני מרן הברכת משה זיע"א היה מזהיר ועמל מאוד על הדבר, ודיבר רבות מענין זה, ובכל עת מצוא מיאס ענין זה שבחור מכניס עצמו 'לגעפוצט' קייט', ומאוד מיאס דבר זה, וזה פשוט כפשוטו דאם מכניס ומשקיע עצמו לדברים כאלו הוא כבר בידי ושלי של היצר הרע וכדברי רז"ל.

במעלת לימוד מוסר כל יום והשפעתו הגדולה

גם יש לחזק ולעורר על הלימוד בספרי מוסר, וענין זה הוא חשוב ונעלה עד מאוד. ואומרים בשם החתם סופר שאמר שביום שלא למד בו בספר מוסר הרגיש בחסרונו, ומה נענה אנו אבתריה, דער הייליגער חת"ס שהיה כל כולו תורה יומם ולילה והוא אמר והעיד על עצמו שאם יום אחד לא למד בספר מוסר הרגיש בזה, קל וחומר אנו כמה צריכים אנו להתחזק בלימוד המוסר בקביעות כל יום.

הכינו פה לחלק ספר מסילת ישרים לכל אחד, וברצוני שכל בחור יקבל על עצמו בלי נדר מתחילת הזמן ללמוד בכל יום דף אחד (כפי שחולק ונסדר) בספר ק' זה שהוא מחולק לקטעים קטעים, ויש לראות ללמוד בזה הספר לא רק בהעברה בעלמא אלא ללמוד ולעיין בו כמו שלומדים ומעיינים בשטיקל גמרא, ולא עוד אלא כמו שכתב הרמב"ן באגרות, כאשר תקום מן הספר תחפש אם יש בו דבר אשר תוכל לקיימו, והיינו שאחר הלימוד יסכם מה כתוב בקטע שלמד ויקבענו בלבו, ולראות מה מוסר והוראה בעבודת ה' ישנו בהפיסקא שלמד, וממילא יקיש לעצמו מה אני יכול לקיים במה שלמדתי. ועל זה האופן של

'לשמור ולעשות ולקיים' יש ללמוד סדר מוסר. האמת כי אין צריך להרבות זמן בזה, די בעשר - חמש עשרה דקות בכל יום, וכשילמד על זה הדרך בודאי תהיה לזה השפעה גדולה על כל אחד.

עכ"פ, נסיים, בטוחני בודאי שכל אחד ואחד רוצה באמת להצליח בזמן הבעל"ט, כל אחד יודע שמתחילים הזמן בשבוע הבעל"ט, ובידאי יעשה כל אחד קצת הכנה, ליקח לעצמו זמן מועט בינו לבין עצמו, להתבונן ולחשוב כדברי המסילת ישרים 'מה חובתי בעולמי', 'למה אני רוצה להגיע בזמן הבעל"ט', ויעשה זאת מפנימיות לבו בהחלטה גמורה ואמיתי אשר באמת רוצה אני להגיע לתכלית ומטרת בריאתי שהיתה להגיע לתכלית האמיתי שזהו הדבקות בבורא עולם כאמור.

יעזור השי"ת שכל בחור יהא הולך ובא עם ההכנה האמיתית וברצון אמיתי להתעלות בעבודת ה', והרי אין דבר עומד בפני הרצון, ובהכנת אמת שתהא עם רצון אמיתי יוכל כל בחור להצליח באמת בעזרת השי"ת.

והנה אני מרגיש חובה לבטא ולהביע כאן, הנה ברוך ה' אשר זכינו וכראשי החבורות די בכל אתר ואתר משמשים אברכים חשובים שיחי' המסורים לכל אחד מבני חבורותיהם, ומסורים ממש בלב ונפש להדריכם בדרך הטובה והישרה ולסייע בידם, ואזנם קשובה לכל צורב אשר יחפוץ להשיח לבו ולעצה והדרכה, ואם יש לבחור איזה ענין המעיק עליו יש לו למי לפנות וממי לקבל עצה, יתברכו כולם ממעון הברכות.

ואגב דברינו, הנה שמעתי מראשי החבורה שהיו כמה בחורים ששאלו כאן היום שאלות טובות ובקשות לדרוש את ה' בתורה ועבודה וכפי שגם עלה מדבריהם שבכתב, והיו גם כמה ששאלו מה נקרא לעלובער בחור, הנה האמת אומר לכם, גם אני איני יודע התשובה לזה, אך מודעת זאת לי היא הקבלה שמקובלני מה שהורו ומסרו לנו רבותינו הקדושים, מה שהיה מרגלא בפומיה דכ"ק זקני אדמו"ר זיע"א ומפיו שמענו תמיד שבחור אינו צריך לדעת ולהתעסק יותר מדבר אחד, והוא 'די הייליגע גמרא מיט יראת שמים'. זה נקרא לעלובער בחור, בחור צריך שיהיו שכל מעייניו ועסקיו אך ורק די הייליגע גמרא מיט יראת שמים, ויותר מזה אינו מעניניו ואינו צריך לדעת מכלום.

השי"ת יעזור שיהא לכל אחד א אמת'ע הצלחה, והשי"ת יעזור שגם לכולנו תהא הצלחה בעבודת בוראנו בכל ענינים האלו ואך טוב וחסד ירדפנו כל ימי חיינו ונזכה לעשות אך טוב.

(התודה והברכה להנה"ח ר' מרדכי גלבשטיין שליט"א על שהמציא לידינו שיחת קודש זו ותשוחח"ל)

פרשת שמיני רעוא דרעוין בית שמש

ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה' (ט, ו). באור החיים הק' הקשה, מה הוא 'זה הדבר', על איזה דבר מיידי, דהא לא אמר להלן מיניה שום ציווי לכלל ישראל, [וכתב שרש"י מפרש דהכוונה להקרבת אהרן, אבל אין זה הפירוש במאמר הכתוב שאמר 'תעשו', שפירושו הוא שישאל יעשו, ודבר זה של הקרבת אהרן עשה משה, והוי ליה למימר נעשה או אעשה].

וביאר, דזה קאי על הא דכתיב בסמוך לעיל מיניה (שם ה) 'ויקרב כל העדה ויעמדו לפני ה', דהנה דקדק הכתוב לומר לפני ה', ולא אמר לפני אהל מועד, גם לא היה צריך לומר לפני ה', שהרי כבר אמר בתחילת הפסוק ויקחו וגו' אל פני אהל מועד, אלא ירצה לומר שהכינו עצמם בערך השלימות והמושכל והערכת עמידתם שהיא לפני ה'.

ומבאר האוה"ח הק', דבחינה זו היא השגת תכלית השלימות, כמאמר דוד (תהלים טו, ח) שויתי ה' לנגדי תמיד, כי בזה לא ימוט מימינו שהיא התורה (דברים לג, ב), כי אין ישיבת האדם ותנועותיו וכו' כישיבתו וכו' לפני מלך, ומכל שכן לפני מלך מלכי המלכים (לשון הרמב"ם במורה נבוכים ח"ג פ"ב, הובא ברמ"א אר"ח ס"א), וכשהשכיל משה במעשה זה, אמר להם לישראל, זה הדבר אשר צוה ה' תעשו, פירוש, צוה ה' ש'תעשו' אותו, שתהיו תמיד מעריכים בדעתכם כי אתם עומדים לפני ה', וירא אליכם כבוד ה'.

דכשראה משה מעשה זה שעמדו ישראל בזו המדרגה של 'לפני ה', אמר להם 'זה הדבר אשר צוה ה' תעשו' - פירוש, צוה ה' שתעשו אותו, שתהיו תמיד מעריכים בדעתכם כי אתם עומדים לפני ה', בבחינת 'שויתי ה' לנגדי תמיד', ואז 'וירא אליכם כבוד ה' - תהיה לכם השראת השכינה בכל עת ובכל זמן, עכתדה"ק.

והנה בתרגום יונתן בן עוזיאל על הפסוק 'זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וגו', כתב, ואמר משה דין פתגמא דתעבדון, אעברו ית יצרא בישא מן לבכון, ומן יד יתגלי לכון איקר שכינתא דה', ע"כ.

ויש לקשר דברות קדשם, דהעצה לזכות להתגלות השכינה הק', היא, להעביר היצר הרע מלבו, כדברי התרגום יונתן בן עוזיאל, והדרך להעביר היצר הרע מלבו הוא על ידי שמעריך עמידתו כראוי ונכון לעמוד לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה, בבחינת 'שויתי ה' לנגדי תמיד', וכד' האוה"ח הק'.

ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה' (ט, ו). כ"ק מרן אדמו"ר ז"ל אמר, דהנה בתרגום יונתן בן עוזיאל כתב, ואמר משה דין פתגמא דתעבדון, אעברו ית יצרא בישא מן לבכון, ומן יד יתגלי לכון איקר שכינתא דה', ע"כ. וכן במדרש (ספרא שמיני, הובא באור החיים הק'), וז"ל, 'זה הדבר' - אמר להם משה לישראל אותו יצר הרע תעבירו מלבכם, ותהיו כולכם ביראה אחת ובעצה אחת, לשרת לפני המקום וכו', ואם עשיתם זה 'וירא אליכם כבוד ה' ע"כ, וכוונת המדרש היא דכאשר עשיתם זאת אזי מיד 'וירא אליכם כבוד ה'.

וביאר אדמו"ר ז"ל, על פי מעשה הידוע עם הרה"ק רבי חיים דוד דאקטער מפיעטריקוב זיע"א, שזקני הק' רבי דוד לעלובער זיע"א החזירו בתשובה ואחר כך נתפרסם לצדיק גדול, ובעת היותו לראשונה אצל רבי דוד, וגמר אז בנפשו לשוב בתשובה שלמה, מיד פתח זקני הר"ד ודיבר עמו בענינים נשגבים בעבודת השם יתברך, ושאלו הרח"ד הכיצד מדבר עמו זה עתה מיד מענינים נשגבים אלו, בעת שהוא עדיין מרוחק מאוד, ורק לפני זמן מועט היה שקוע רח"ל בעונו, ועדיין לא תיקן עצמו בכשרות המאכלים וכדומה.

השיב לו רבי דוד, דמצינו כן בבני ישראל במצרים, שכידוע היו שקועים במ"ט שערי טומאה (סידור האר"י ז"ל בכוונת הגדה של פסח), ועבדו ע"ז רח"ל, וכשנצטוו מפי הגבורה להקריב קרבן פסח, נפל רוחם בקרבם, הכיצד ירהיבו עוז לעלות בקודש ולהקריב קרבן פסח, ואמר להם השם יתברך (שמות יב, כא) 'משכו וקחו וגו' ושחטו הפסח, ודרשו רבותינו ז"ל (שמות רבה טז, ב) משכו וקחו לכם, כלומר משכו ידיכם מע"ז וקחו לכם צאן ושחטו, הרי לנו שאף עוזבים החטא, מיד אפשר לעסוק במצוות ובעניני עבודת השם יתברך.

וזהו מה שתרגם יונתן בן עוזיאל, אעברו ית יצרא בישא מן לבכון, ומן יד יתגלי לכון איקר שכינתא דה', - רק תעבירו את יצר הרע מקרבכם, ומן יד יתגלי לכון איקר שכינתא דה', דמיד ממש תזכו לגלוי והשראת השכינה, וזה גם המכוון במדרש.

עוד דקדק בלשון המדרש שהביא האוה"ח הק', 'אותו יצר הרע תעבירו מלבכם, דתיבת אותו מה באה ללמדינו. וביאר אדמו"ר, דהנה ידוע שלכל אחד יש ענין מיוחד אשר נשלח לזה העולם לתקן ולהשלים עצמו בזה, וידע כל איניש בנפשיה מה העבודה הזאת לפי מה שלבו נוטה ביותר, וזו הכוונה תעבירו את אותו יצר הרע המיוחד שבוער

בלבכם, ותהיו כולכם ביראה אחת ובעצה אחת, לשרת לפני המקום וכו', ואם עשיתם זה וירא אליכם כבוד ה', עכתדה"ק.

ויאמר משה זה הדבר אשר צוה ה' תעשו וירא אליכם כבוד ה' (ט, ו). צריך לדעת מה הוא 'זה הדבר' ועל איזה דבר איירי, וכמו שהקשה האוה"ח הק'.

וביאר זקני הק' הרבי מלובלין זיע"א (זכרון זאת, שמיני), על פי מה דאיתא באלשיך הק' על הכתוב (שמות כה, ח) 'ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם', [ולא נאמר בתוכו], כי הקב"ה מתאוה לשכון בתוכו ממש ולא במשכן דוקא, וביאר הרבי מלובלין, דהנה ישראל התאוה למשכן וציפו ויחילו שעל ידי המשכן תשרה השכינה, וירא אליהם כבוד ה', אמר להם משה אל תבטחו בזה, כי אם העיקר הוא 'זה הדבר אשר צוה ה' תעשו', וקאי על התורה, שתעשו ותקיימו את כל דברי התורה הזאת, ואזי, 'וירא אליכם כבוד ה', שלא תצטרכו לשום משכן אלא בכס גופא תשכון השכינה, דאין השראת השכינה תלויה במשכן, כי אם במה שתעשו את אשר צוה ה', ע"כ.

והענין שאמר זה משה לבני ישראל עתה, יש לומר על פי מאמר הרמב"ן (בספר האמונה והבטחון פרק י"ט) על הכתוב (שה"ש ב, ז) אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ כו', ופירוש 'עד שתחפץ' עד שתצא מן הכח אל הפועל, והיינו דכשמגיע לאדם איזה התעוררות של יראה ואהבה להבורא ברוך הוא, אזי יראה תיכף ומיד לעשות לה כלי, והיינו על ידי שיעשה תיכף איזה מצוה בפועל, וזהו עד שתחפץ, שתעשה חפץ על ידי הסיבה ההיא, מלשון רז"ל (שבועות לח, ב) לאנקוטי חפצא בידיה, כלומר כלי, והרבה כמו זה בלשון גמרא, בכדי שיהיה לה חיזוק ובסיס, למען תעמוד לימים רבים ולא תהיה מוטה חס ושלוש.

והנה באור החיים הק' (ד"ה זה הדבר) על הפסוק (ט, ו) 'ויקרב כל העדה ויעמדו לפני ה', כתב, דקדק הכתוב לומר לפני ה', ולא אמר לפני אהל מועד, גם לא היה צריך לומר, שהרי אמר בסמוך ויקחו וגו' אל פני אהל מועד, אלא ירצה לומר שהכינו עצמם בערך השלימות והמושכל והערכת עמידתם שהיא לפני ה', ובחינה זו היא השגת תכלית השלימות, כמאמר דוד (תהלים טו, ח) שויתי ה' לנגדי תמיד, כי בזה לא ימוט מימינו שהיא התורה (דברים לג, ב), כי אין ישיבת האדם ותנועותיו וכו' כישיבתו וכו' לפני מלך, ומכל שכן לפני מלך מלכי המלכים, (לשון הרמב"ם במורה נבוכים ח"ג פ"ב, הובא

ברמ"א או"ח סימן א) וכשהשכיל משה במעשה זה, אמר להם, זה הדבר אשר צוה ה' תעשו, פירוש צוה ה' שתעשו אותו, שתהיו תמיד מעריכים בדעתכם כי אתם עומדים לפני ה', וירא אליכם כבוד ה', עכ"ל.

ולפי זה יבואר, דכשראה משה רבינו ע"ה התעוררותם הגדולה, עד שהיו בבחינת 'שויתי ה' לנגדי תמיד', מיד אמר להם 'זה הדבר אשר צוה ה' תעשו', שיתעסקו בתורה, וכד"ק הרבי מלובלין, ואז, 'וירא

אליכם כבוד ה', דבזה יעשו כלי ובסיס להחזיק התעוררותם ולהעמידה לעד לעולם, וכהרמב"ן.

(התורה והברכה להגה"ח ר' מרדכי גלבשטיין שליט"א על שהמציא לירינו אמרי קודש זו ותשוחח"ל)

שיח חסידים

אוצר יקר של סיפורים ועובדין קדישין בפרסום ראשון
על כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע א מפי בעלי המעשה

הרב שמעון טיקוצקי

למה אתה בוש - לכן נבחרת

פנינים יקרים בענייני עסק השידוכים אצל כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע מפי הרה"ח ר' צבי הערשיל ברוקוביץ שליט"א שזכה לשמש בקודש את כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע בעיה"ק צפת

בתוך ימים ספורים נגמר השידוך בשעה טובה ומוצלחת לשמחת כל הצדדים.

אכן לא ארכו הימים ואותו יהודי נוכח לראות שחתנו אינו ביישן כלל כפי שחשב, עד כדי כך שכיום אותו חתן הוא יד ימינו והוא זה שמסייע לו כיום בשידוכי שאר צאצאיו.

לפעמים השידוך מקרוב בא

בהיותי לאחרונה באמריקה פגש אותי יהודי ואמר לי: יודע אני שהיית קשור לרבי מלעלוב זי"ע, בוא ואספר לך מעשה שהתרחש עמי עוד בימי מגורי הרבי זי"ע באמריקה לפני עלותו על כס ההנהגה.

היה זה כאשר אחד מבניי הגיע לפרק השידוכים וטרם מצא את זיווגו שהתעכב, באחד הימים ניגשתי אל הרבי זי"ע ושוחחתי עמו על כך, בתוך הדברים נענה הרבי כמשיח לפי תומו: "לפעמים חושבים שצריך 'להפוך את העולם' ולחפש שידוך מרחוק, אך האמת היא שצריך 'לפתוח את הראש', לחשוב, אולי השכן הגר בסמוך אליך יכול להיות שאצלו נמצא השידוך של בנך..."

אותו יהודי, בעל המעשה, בשמעו זאת נתהרהר וכעבור רגע נענה בהשתוממות 'מה הרבי אומר, מה הרבי אומר...' הוא חזר הביתה ומסר לבני ביתו את הדברים, ואכן לא עברו ימים והוא גמר שידוך לבנו עם משפחה שגרה ממש מול ביתם.

הוא סיים באוזניי: הכרתי כמובן היטב את המשפחה, אך משום מה לא עלה בדעתי שהם יכולים להפוך למחותנים שלי, שהשידוך של בני נמצא ממש בהישג יד, רק בעקבות דבריו של הרבי - זה מה שעורר אותי לגשת לשידוך זה שב"ה נגמר במזל טוב.

אין לנו אלא להתחזק וללכת בדרכיו של רבינו זי"ע, להשתדל ולעסוק כל אחד כפי יכולתו בעסק קדוש זה של הקמת בתים בישראל, לעסוק בהצעת שידוכים למי שלא זכה עדיין לזיווגו - דבר שהוא בדורנו חובת השעה, להקדיש בכל יום זמן ומחשבה לעניין גדול זה כדברי קדשו של רבינו זי"ע, ובזכות זו נזכה במהרה לגאולה השלימה בב"א.

כמובן שפניתי אל אותו יהודי והצעתי לו את הבחור, הלה שמע את ההצעה אך לא מיהר להשיב בחיוב.

משחלפו כמה ימים פניתי אליו פעם נוספת, והלה עדיין חוכך בדעתו ואינו שש להתקדם. כיון שהרבי עמד מאחורי ההצעה לא הרמתי ידיים והתקשרתי אליו פעם נוספת ושאלתי אותו גלויות מה העניין, מדוע אינו רוצה לקדם את השידוך.

"אגיד לך את האמת" אמר לי האב, "ההצעה עצמה ראויה ונשמעת, המשפחה טובה והבחור חשוב ב"ה, העניין הוא שהזדמן לי לראות מקרוב את הבחור, והוא נראה לי ביישן גדול, זה לא מתאים".

באותו יום שאל אותי הרבי מה נעשה עם השידוך, סיפרתי לו שאבי המוצעת אומר שאין כל פסול בהצעה, אלא שהוא סבור שהבחור הוא ביישן גדול.

על אתר שאל אותי הרבי מה מספר הטלפון של אותו יהודי, הרבי התקשר אליו בעצמו והציג עצמו בפשטות, "שלום, מדבר שמעון בידרמן מצפת".

"שמעתי" אמר לו הרבי "שאתה לא רוצה את השידוך כי אתה סבור שהבחור מתבייש, שהוא ביישן".

היהודי אישר את הדברים והרבי המשיך ואמר לו את הדברים הבאים: בפרשת שמיני (ויקרא ט, ז) כתיב 'ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח וגו'', וברש"י כתב וז"ל, 'שהיה אהרן בוש וירא לגשת אמר לו משה למה אתה בוש לכן נבחרת, ע"כ

ויש לפרש את דברי רש"י בדרך זו, 'למה אתה בוש', משה רבינו אמר לאהרן 'למה אתה בוש', היינו מה שאתה מתבייש לגשת אל העבודה - 'לכן נבחרת', הא גופא היא הסיבה שנבחרת לכהונה גדולה.

"הרי מכאן" סיים הרבי באוזני אותו אב, "שהבושה היא מעלה גדולה מאד, עד כדי כך שבגלל מעלה זו דווקא נבחר אהרן להיות כהן גדול".

הרבי זי"ע לא היה צריך להוסיף עוד מילה, אבי המוצעת בשמעו דברים מפורשים אלו נתן לאתגר את הסכמתו לקדם את השידוך, וב"ה

בליל שביעי של פסח האחרון התבקשתי בהיותי ב'שבת אחים' לספר על כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע, ועלה בדעתי לספר מעט על עבודתו בקודש הנפלאה והתעסקותו של רבינו בהצעת שידוכים, כמאמר חז"ל 'קשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף'.

כמה פעמים שמעתי מרבינו זי"ע שהתבטא בכמיהה ובערגה "הלוואי יזכני ה' לעשות שידוכים, לסייע בהקמת בתים נאמנים בישראל, זהו הדבר הגדול ביותר שאפשר לעשות".

והיה חוזר ואומר שכל אברך שכבר זכה להקים את ביתו, צריך לשבת מדי יום ולעסוק בהצעת שידוכים, להתעניין אצל בני הבית אם יש להם רעיונות של שידוכים לבחורים שהוא מכיר ולהציעם.

וכמה פעמים התבטא בכאב שיש כאלו שלאחר שנישאו וזכו ב"ה להקים בעצמם בית בישראל שוכחים לגמרי את חבריהם המצפים לזיווגם. ופעם, ברצותו לדרבנני לעסוק בשידוכים, התבטא באוזני רבינו דבר פלא כי למעשה היו צריכים להיות אך עשרים ושלוש שעות ביממה, אך הקב"ה הוסיף שעה נוספת כדי שכל אחד יוכל לעסוק בה בגמילות חסד ולהציע שידוכים לאלו המתנינים לזיווגם, ונמצא שאם לא משתמשים בשעה זו למטרתה, להצעת שידוכים, לא מקיימים את ייעודה של שעה זו.

והיה רבינו נאה דורש ונאה מקיים, כשהוא עצמו עושה ופועל והיה עוסק בעצמו בהצעת שידוכים, והקדיש לכך זמן יקר מסדר יומו המלא וגדוש, לא מש מראשו עניין זה של הצעת שידוכים למי שממתינים לזיווגם, ולא רק לבחורים שהגיעו לפרקם אלא גם ליהודים מבוגרים שבורי לב שאיש בעולם לא התעניין בהם ובשידוכיהם, ועבודת קודש מופלאה הייתה לו בדאגתו להם, וכבר סיפרנו רבות בעניין זה.

למה אתה בוש

ואספר כאן מעשה נפלא הנוגע לפרשת השבוע, פרשת שמיני:

פעם אחת ביקש ממני הרבי זי"ע להציע בחור מסוים ליהודי שבתו הגיעה לפרק השידוכים,

הכסף או הנפש

ליזמא דהילולא ה-100 של הרה"ק רבי ישעיה מקרעסטיר זיע"א

ג' אייר תרפ"ה-תשפ"ה

"לייביש, אתה בא אתי לקצ'קמט?"

הדובר היה סוחר האוונים ידידו של לייביש, שביקש לנסוע שוב לעיר כדי לשחוט שם כמה עשרות אוונים פטומים ולעוטים ולמכור את בשרם השמן, שרבו עליו הקופצים, במחיר יקר. "אני בא" נענע לייביש ראשו בחיוב, ובלבו מחשבה. "אם אני כבר נוסע לשם, אנצל את ההזדמנות ואסור לחנותו של יוהאן הסוחר. אשאל אותו למה לא ענה לי על שלושת האגרות ששלחתי לו ואבקש את הכסף במפגיע. ומי יודע, אולי הפעם יתרצה להשיב לי את הגזלה..."

ובתום יום העבודה בחצר - לאחר שהעביר את ה'חלף' על גרונם של כששים אוונים מגודלים ונפוחי כבד, רחץ את ידי האדומות מדם, פשט את חלוקו המוכתם ולבש את מעילו השחור הנקי וילך אל חנות הרהיטים של יוהאן.

הסוחר ראה אותו ואפילו לא הניד עפעף. אבל לייביש לא התפנה להרהר על תגובתו או אי תגובתו של הסוחר ומיד ניגש אליו וטען את כל טענותיו. "מה זה שאינך עונה למכתביי, ומתי תשיב את כספי. אינני מבקש כסף שלא שייך לי. אבל אתה קיבלת ממני מטבע של 10 ופרטת לי 1..."

אך הסוחר הגיב כמצופה, "הסתלק מכאן מיד לפני שאני קורא למשטרה" צרח ככרוכיה. "צא מהחנות שלי תיכף ומיד!"

לייביש כבר היה מיואש. הוא נפל בפח של גנב ממדרגה ראשונה. אדם שראה מטבע חשוב ובלי להסס החליט להפקיע אותו לעצמו. לא נשמע כדבר הזה.

תיכף ומיד גמלה בלבו ההחלטה. כמעשהו בראשונה, גם הפעם הדרך הביתה ארד בקרעסטיר ואלך אל רבי ישעיה'לה.

בביקורו השני אצל הרבי התאמץ השוחט וטען את טענותיו ביתר עוצמה "רבי, הסוחר אוטם את אוזניו לשמוע את טענותיי ובקשותיי".

הרבי הרגיעו וניחמו. "אל תדאג. סע לביתך לחיים ולשלום והשי"ת יהיה בעוזך שכספך יושב לך בשלמות."

מעודד ומנוחם שב לייביש לביתו. חיכה יום ויומיים ואין קול ואין עונה.

ביום הרביעי הגיע דוור לביתו עם מברק בהול. החותמת על המברק הייתה ברורה, בלי אפשרות לטעות במילה "קצ'קמט" כשם המקום ממנו נשלח המברק.

"סלח לי מאד על בלבול המוח שאני גורם לך, ובוא מהר בדחיפות עם הרכבת הראשונה

אך לייביש חזר על דבריו בשלווה, "נתתי לך מטבע של עשרה כתרם. אני מחכה לעודף של עוד תשעה".

יוהאן הסמיק כסלק בשיא בשלותו וצעק בכעס משתפך, "שקן, כזבן. חולם חלומות בהקיץ. אתם היהודים האדוקים שאומרים עליכם שאתם אנשים ישרים? הוכחת לי את ההיפך. נתת לי קרוין אחד לפרוט ואתה מבקש עוד תשע?"

ולא התקררה דעתו של סוחר הרהיטים עד שהחל מכנה את לייביש השוחט בכינויי גנאי ש'גנב שפל' היו העדינים שבהם ובייש אותו בפני עוברים ושבים ברחוב שנקהלו אל המקום למשמע הצעקות.

לייביש יצא מהחנות בפנים בווערות מבושה ולב מתכווץ מצער. לא די שהסוחר הרמאי גנב ממנו תשעה כתרם - הון עתק - והוא עוד צועק עליו ומבייש אותו ברבים!?

יום השחיטה תם ולייביש שב ברכבת מקצ'קמט לביתו בכפר. תוך כדי שהוא יושב בקרון ובוהה בעצים החולפים במהירות משני הצדדים וראשו מתנדנד הנה והוא מנסה לחטוף תנומה קלה, פתאום מבליחה לה מחשבה רעננה לראשו העייף:

"הרכבת הרי עוצרת בקרעסטיר. ארד שמה ואלך לדבר עם הרבי..."

שמו של רבי ישעיה'לה הרבי הרחום והחנון, גדול גומלי החסדים שלבו היה מעיין שופע של אהבת ישראל, נודע ברבים, ולא היה יהודי קטן כגדול שלא העריץ את רבי ישעיה'לה הצדיק והקדוש.

ממחשבה למעשה, ירד ברציף הקרעסטיראי והלך לביתו של הרבי. שם רשם פתקה עם שמו ושם אמו וסיפר לרבי בפרוטרוט את פרשת הכסף.

רבי ישעיה'לה שמע אותו בריכוז עמוק ואחר אמר, "כתוב ליוהאן הסוחר מכתב ארוך. בו טען את כל טענותיך, תשלחנו בדואר ותבקש שיחזיר לך עודף וישלח לך בחזרה את הכסף המגיע לך".

לייביש כתב ושלח את המכתב ביום המחרת. אין תשובה.

לייביש לא התעצל וכתב מכתב שני ושלישי וחזר שוב ושוב על טענותיו הקודמות. "נתתי לך עשרה כתרם והחזרת לי רק אחד. אתה חייב לי תשעה כתרם".

אין תשובה.

בכפר ההונגרי מְזִפֶּע התגורר לייביש פורהאנד, שוחט כשר וירא שמים מרבים, שעל שחיטתו אפשר היה לסמוך בלב שקט. מדי פעם נוסע היה לעיר קצ'קמט בה היה מצוי יריד גדול של אוונים מפוטמים, בליווי ידיד שסוחר היה בבשרם של האוונים. לייביש היה שוחט והידיד היה מוכר את בשר האוונים לאטליזים היהודיים בכל המחוז.

באחת מנסיעותיו, ולאחר יום עבודה מאומץ יצא לייביש השוחט אל רחוב העיר לקנות כמה תפוחים עסיסיים. המוכר שקל את התפוחים ואמר לו את מחירם, חצי רייניש.

לייביש חיפש ופשפש בכל כיסיו אחר כסף קטן, אך לא מצא אלא מטבע גדול של עשרה כתרם. "קרונען", סכום עצום. המוכר הביט בו כאילו התבלעה דעתו. "מה אתה לועג לרש כמוני? וכי לי יש עודף ממטבע כזה? לך לבנק".

"אין צורך לרוץ עד הבנק" הצטחק לייביש, "חכה כאן שתי דקות וכבר אשוב אליך עם כסף קטן".

והוא רץ החופזה אל חנות הרהיטים של יוהאן בתקווה שאצלו יוכל לפרוט את המטבע.

יוהאן נטל את המטבע בן עשרת הכתרם והגיב בחיוך רחב, "בודאי שאני יכול לפרוט לך אותו".

והוא ניגש אל הקופה ושלף משם מטבעות של עשרות רייניש והניח בידו של לייביש מאה רייניש, כלומר 'קרוין' אחד שלם.

לייביש חיכה בסבלנות עד שיוהאן יביא לו עוד תשעה כתרם, אבל סוחר הרהיטים חזר לשוחח עם קונה פוטנציאלי של כורסה רחבה והתעלם ממנו לחלוטין.

לייביש השתעל בנימוס, כחכח בגרונו, ושוב השתעל בדציבלים יותר גבוהים, אבל המוכר לא שת לבו אליו כלל.

סליחה? פנה לייביש אל יוהאן.

"מה אתה רוצה?"

"מה זאת אומרת מה אני רוצה? את כל העודף".

"נתתי לך" פלט יוהאן קלילות. "מטבע של חמישים רייניש. ועוד מטבע של עשרים, ושלושה מטבעות של עשרה, אז מה אתה רוצה עוד?"

"מה? נדהם לייביש. "הרי נתתי לך מטבע של עשרה קרונען ופרטת לי רק קרוין אחד".

יוהאן התפרץ נגדו בחמת זעם, "איזה שטויות אתה מדבר! נתת לי מטבע של קרוין אחד ופרטתי לך אותו. זאת התודה שאתה נותן לי? אתה לא מתבייש!?"

לְקַצְקָמֶט. הוצאות הנסיעה על חשבונאי! אני מחכה לך בחנות הרהיטים שלי. יש לי משהו חשוב לדבר אתך. יוהאן."

על אתר לבש לייביש את מעילו העליון, חבש את המגבעת לראשו ורץ כל עוד רוחו בקרבו אל תחנת הרכבת. הוא עוד הספיק לתפוס את הרכבת דקה לפני שיצאה מהרציף...

תדהמתו הייתה מושלמת.

יוהאן עמד מחוץ לחנות, והביט ללא הרף ברחוב ובעוברים ושבים כאילו הוא מצפה למישהו בכיליון עיניים. כשראה אותו צועד לקראתו ניכרו אותות שמחה על פניו.

לייביש ציפה לשמוע מילות הסבר כלשהן, כיצד התהפכה הקערה על פיה וגדול שונאיו נעשה לו לאוהב, אבל הגוי לא הניח לו לפצות פה וראשית לכל תקע לתוך ידו צרור כסף ובו... תשעה כתר-קרונוען טבין ותקילין...

"הנה לך בחזרה כל הכסף שאני חייב לך ותן לי מנוחה".

לייביש עמד נבהל ומשתומם. לזאת לא ציפה ולא פילל. פליאתו גברה עוד יותר כאשר הגוי הוציא מארנקו גם את דמי הנסיעה ברכבת הלון-ושוב ולא הפסיק לבקש ממנו סליחה ומחילה על שציערו בהכחשות השקריות הקודמות ועל כך שביזהו בפומבי. "לא עמדת בפיתוי", התוודה, "וחשקתי בכסף".

"אבל מה קרה?" לא הצליח לייביש להבין. "הרי היית סגור ומבוצר בטענתך השקרית שקבלת ממני רק קרוין אחד. כיצד התהפכת מן הקצה אל הקצה?"

הגוי נתן בו עיניים מבעותות. "אתה עוד שואל אותי? הרי שלחת אלי את היהודי הזקן הזה, ההוא עם ה'ביבער הוט', כובע הקטיפה המכובד"

"מה?"

יוהאן נכנס אתו אל החנות וצנח ללא אומר ודברים על אחד הפוטלים העומדים למכירה. "שב גם אתה" ביקש באדיבות מלייביש. "אני רואה עליך שאתה לא מבין מה אני מדבר אליך, אז סימן שלא אתה שלחת אותו".

הוא נשען אחורה ושפשף את עיניו האדומות, ספק מבכי ספק מחוסר שינה.

"כך היה מעשה" פתח בטון חגיגי קמעא.

יוהאן שכב לישון במיטתו כמו בכל לילה. לבש את בגד השינה שלו, התכרבל בשמיכה החמה ושקע לאחר שתי דקות בעולם שכולו חלומות מתוקים של רהיטים נמכרים ולקוחות נחרצים.

לפתע פתאום נכנס לתוך חנות הרהיטים, רבינר יהודי הדור צורה, לבוש במעיל עליון שחור ולראשו כובע קטיפה נמוך כמנהג בני הונגריה.

"תחזיר את הכסף ללייביש השוחט היהודי" ציווה עלי בפקודה.

"איזה כסף? איזה יהודי?" היתממתי.

תגובתו של הרבינר לא הייתה צפויה. הוא הושיט את שתי ידיו אל גרונו של יוהאן והתחיל לחנוק אותו בכוח עצום עד שנשימתו של הגוי

נעצרה ופניו הכחילו. "אם לא תחזיר את הכסף הגנוב, תשע קרונוען במספר ללייביש היהודי, אחנוק אותך למוות" התרה בו.

יוהאן הקיץ משנתו בזעקות שבר לחרדתה של הערלית שלו, ומישש את גרונו. "יוהאן מה קרה לך?" נחרדה, "הצוואר שלך אדום כולו, כאילו מישהו ניסה לחנוק אותך".

"לא רק ניסה, חנק" פלט בבהלה ורץ אל הראי. ואמנם, סימני האצבעות ניכרו היטב על גרונו. למרבה הפלצות.

אבל למחרת שכח מן החלום ותלה את הסימנים האדומים בתנוחה לא מוצלחת שבה שכב במיטה. הוא הסיר דעתו לגמרי.

בלילה הבא הרבי חזר והזהיר אותו כי אם לא ימהר לסלק את חוב גזילתו לא הוא ישיב את החוב אלא אלמנתו. הוא שוב הצמיד את אצבעותיו לגרגרתו והפעם ביתר כוח...

לאחר דיונים ממושכים עם אשתו החליטו השניים כי החלומות אין בהם ממש וכנראה ששוב נתפס לו הצוואר או משהו...

בלילה השלישי הרבי הגיע אל החנות ואמר לו "זו התראה אחרונה, מחר אתה קורא ללייביש ומחזיר לו את הכסף".

ובאומרו זאת לפת אותו בכוח שלא מעלמא הדין וחנק אותו חניקה שהפריחה מקרבו את שאריות החמצן האחרונות.

יוהאן הרגיש עצמו כמו מת ממש. לא דומה ולא כמעט. שעה ארוכה חלפה עד שהצליח לזעוק בכוח ענות חלושה "הצילו" והתעלף.

"הפעם הבנו שנינו שזה לא משחק ילדים וכי אני משחק באש, ובלילה הבא קרוב לודאי הרבי יוציא את נשמתו מגופי אחת ולתמיד" סיים יוהאן, "וכעת בין תבין מדוע שינית את סברי וטעמי לגמרי והתהפכתי לטוב. החיים שלי שווים לי יותר מתשעה כתר-קרונוען. וכעת אבקשך, אם אתה מכיר את הרבינר היהודי הזה, אנא תבקש סליחה ממנו בשמי" החרדה עוד השתקפה מאישונו המתרוצצים בבהלה לכל עבר וידי לטיפו בלא משים את צווארו שסימנים אדומים קלושים עדיין ניכרו בהם. "תגיד לו כי מהיום הזה והלאה, אני לא אצער אף יהודי".

לייביש קם ללכת. יוהאן רדף אחריו, "אתה יודע לייביש, אני הרי נולדתי כנוצרי וכנראה גם אמות כזה. אין לי כוח להשתנות בגיל ששים. אבל לפעמים אתה חייב להודות על האמת. לא רק שראיתי שיש אלוקים חיים בשמים ובארץ, אלא גם נוכחתי לראות כי לא ינום ולא יישן שומר ישראל".

בשוק הבהמות או בשדה החיטה?

הרה"ק המפורסם רבי משה'לה משינאווא, בנו של הרה"ק רבי יחזקאל שרגא משינאווא (בנו בכורו של בעל הדברי חיים מצאנז) הגיע לביקור בעיירה מיהלוביץ (בשנת תרע"ג). הוא שבת בעיירה בשבת. למחרת - יום ראשון שהיה ראש חודש, ערך רבי משה את שולחנו הטהור בסעודת ראש חודש.

ישב הרבי ושוחח עם החסידים אודות צדיקים

ידועים. אלו שכבר עלו לעולם העליון וכאלו עדיין בחיים. בתוך הדברים הזכיר אחד החסידים את שמו של רבינו רבי ישעיה'לה מקרעסטיר.

אחד הנוכחים שישב עד כה בשקט והקשיב בלי להתערב בסיפורים הנשמעים, נדרך לשמע שמו של רבי ישעיה'לה. הוא ביקש מהרבי את רשות הדיבור, ומשניתנה לו הרשות, נעמד על רגליו בהתרגשות ואמר: "אם הזכרתם את שמו של רבי ישעיה'לה, הצדיק הגדול מקרעסטיר שליט"א, אספר לכם סיפור להמחיש את גודל צדקותו וקדושתו. שמעתי מבעל המעשה שהיה שכני בכפר".

הטו הנוכחים את אוזניהם והיהודי פתח בסיפור:

יחיאל פישל בחן את ארנקו המרופט בייאוש גובר. חוץ מאי אלו פרוטות שחוקות לא היה בו מאומה. "מה אעשה?" מלמל לעצמו, "עוד מעט כבר לא יישארו מעות אף לקניית לחם עבור ילדי הרכים?".

עד לאחרונה עוד הצליח יחיאל פישל להתפרנס כדי מחייתו. הוא היה נוסע לעיירות הגדולות, מסתובב בשווקים ורוכש שוורים ופרות מהסוחרים. משם היה יוצא למסע מפרך ברחבי הכפרים הסמוכים. שם היה מוכר לאיכרים את הבהמות במחירים גבוהים יותר.

אותה שנה היה החורף קשה וקר מאד. בגלל השלגים לא היה יכול יחיאל פישל לצאת לעיירות, לפני שיסתיים החורף. הוא לא היה מצויד במזחלת שלג הנקראת 'שליטן' והשלג היה כה עמוק עד כי הסוסים לא הצליחו לצעוד בו יותר מכמה צעדים.

אם לא די בכך, בסוף החורף חלתה מאד בתו הקטנה של יחיאל פישל, והוא נאלץ לקרוא לרופא מהכפר הסמוך. הרופא תבע דמים מרובים על בואו, והתרופות שרקח עלו עוד יותר.

כל אלו כילו את כספו של יחיאל פישל, והוא גילה שאין לו אפילו דמים מועטים כדי לצאת ולקנות אפילו שור או פרה אחת. בעצם, אפילו לעגל קטן או לכבשה אחת לא נותר לו כסף. הוא הרהר ביאוש כי בתוך זמן קצר ביותר, והוא ובני ביתו עלולים לגווע ברעב.

ומה עושה חסיד במקרה כזה? נוסע לרבי. קם יחיאל פישל ובמעות המועטות שבידו נסע לקרעסטיר אל רבי ישעיה'לה. נכנס לרבינו ותינה בפניו את צרתו.

אמר לו רבינו, "שמע בקולי, המשך לעסוק בעבודתך כפי שהיית נוהג עד כה, ומכאן תמצא את פרנסתך בריווח".

"אבל לא נותר לי כסף להשקיע במסחר", לחש יחיאל פישל בעצב, "אפילו את הוצאות הדרך לחזור לביתי כבר אין לי".

הוציא הרבי עשרים וחמש רייניש מהארון בחדרו, והעניקם ליחיאל פישל. "כעת כבר הסתיים החורף", אמר לו הרבי, "לפיכך לא כדאי שתתחיל לנסוע בין העיירות כדרכך, אלא סע ליום השוק לבורגן, ושם תסחר בבהמות, רק חזק ואמץ!".

קם יחיאל פישל ונסע לבורנב כשהוא סמוך ובטוח שכאן ייושע בזכות ברכת רבו, למרות שידע שסכום זה אינו גדול, (מקביל למאתיים או שלש מאות שקל של היום) והוא אינו יכול להשקיע איתו.

ואכן, כשהגיע לשוק גילה כי אין לו כלל מה לחפש כאן. כדי לגשת לדוכני סוחריו הבהמות ולקנות מהם בהמות, היה עליו לשלם לפחות חמישים רייניש, ובידו אין אפילו מחצית הסכום, אחרי שכמה מאותם 25 רייניש שמסר לו הרבי כבר אזלו לצרכי הנסיעה והמזון.

יחיאל פישל סבב בשוק אנה ואנה, ולא ידע מה לעשות. בצד לו נשא עיניו למרום וציפה לראות את ישועת ה' כהרף עין.

פתאום שמע מאחוריו "השלום והברכה לך שכני היקר פישלה!"

הוא הסתובב, וראה מולו את שכנו פטר קישלי שכיחן כשופט בכפר. למרות מעמדו הרם, שמר פטר על קשרי שכנות טובים עם שכנו היהודי יחיאל פישל, וסייע לו רבות.

"שלום לך כבוד השופט", השיב יחיאל פישל, "מה מעשיך כאן?"

"אני באתי לצרכי מסחר, אתה יודע היטב שמשכורתי כשופט איננה מאפשרת לי לפרנס את משפחתי בכבוד, ואין לי ברירה אלא לשלוח את ידי גם במסחר", השיב פטר. "אבל השאלה שלי היא, מה אתה מחפש כאן? אני רואה שאתה מסתובב כאן בידים ריקות ואינך עושה כלום."

יחיאל פישל השפיל את עיניו, וסיפר לפטר

כי בא לכאן לקנות בהמות ואין לו אפילו את הסכום המינימאלי להשקעה.

פטר התיר את כיס מעותיו התלוי לו בצווארו (כמנהג הימים ההם). "כמה הינך צריך? אלוהו לך ככל שתצטרך", הציע בנדיבות.

פישל ניסה לסרב, אבל פטר התעקש להיות טוב לב, והלווה לו חמישים רייניש "כדי שיהיה לך בריווח".

פטר הלך לדרכו, ויחיאל פישל ניגש לסוחריו הבהמות וקנה ארבע פרות בריאות בשר, שני שוורים מפוטמים שיצלו לשחיטה, שלוש עגלות נאות, ושתי כבשים שבעליהם העידו כי הן שופעות חלב.

מבורנב הוביל את העדר הקטן שלו אל הכפר הסמוך.

הפעם, כברכת רבי ישעיה'לה, האירה לו ההצלחה את פניה, הוא הצליח למכור את כל הבהמות ברווחים נאים והרוויח בתוך כמה שעות סכומים גבוהים מאד, שיספיקו לו לכלכל את ביתו לשנה הקרובה, ואף יותר.

למחרת שב יחיאל פישל לביתו בלב מתרונן, מלא שבח ושירה לה' יתברך על רוב חסדיו.

בבואו לכפר, ראה יחיאל פישל מולו את שכנו השופט פטר קישלי צועד לקראתו.

"תודה רבה לך פטרו!" צהל יחיאל פישל לקראתו, "בזכותך הרווחתי הרבה כסף. כעת אני יכול להחזיר לך את החוב".

פטר נעץ בו עיניים משתוממות, "על מה אתה מדבר?"

יחיאל פישל עמד משתומם. "נו, ההלוואה

שהלווית לי אתמול בבורנב".

פטר הביט בו בתמהון, "פישלה, אתה קודח? מה הרווחת בזכותי, על איזה חוב אתה מדבר? אני בא אליך כדי שתמכור לי פרה אחת".

יחיאל פישל הרגיש שראשו מסתחרר, האם לקה שכנו באובדן זכרון?

"אתמול נפגשנו שנינו בשוק בבורנב והלווית לי שם חמישים רייניש! ועוד שאלה לי אליך, מדוע אתה צריך לקנות פרה במחיר היקר שלי? אתמול בשוק היית יכול לקנות פרה במחיר זול בהרבה".

"או ששתית יין, או שיש לך חום גבוה", צחק פטר, "אתה נשמע לי מבולבל מאד. בימים אלו קוצרים את שדה החיטים שלי, וכבר כמה ימים רצופים לא עזבתי את השדה. אז מדוע החלטת שהייתי בבורנב, ועוד הלווית לך כסף?"

כשראה יחיאל פישל שפטר ממשיך להתעקש שלא עזב את ביתו ושדהו, הבין כי דבר פלא שמימי קרה לו בזכות ברכת הצדיק. אולי אליהו הנביא התגלה לו בדמותו של השופט הנכרי.

מאותו יום והלאה הצליח ה' דרכו של יחיאל פישל והצליח מאד בפרנסתו.

החסיד סיים לספר את דבר המעשה לפני שומעיו המרותקים שבלעו בצמא את דבריו.

באותה שעה אמר הצדיק רבי משה משינאווא: "מעשה זה מצוה לפרסם, שידעו שיש אלוקים בישראל והקב"ה עושה נסים ונפלאות על ידי עבדיו הצדיקים!".

בנאות דש"א

ד"ר יורי, ש"חיות, אמרים מרבתינו הק'

הרב אהרן גלבשטיין

סיפורים יקרים ועובדות נפלאות על

הרה"ק הרבי ר' שמואל שמעלקא מניקלשבורג זיע"א

לרגל יומא דהילולא קדישא - בדר"ח אייר תקל"ח

/ מפי הרה"ח רבי שמואל פרוש שליט"א מחשובי החסידים וממעתיקי השמועה בחצה"ק /

הרגיש קדושה גדולה בבית הכנסת בקראקא

סיפר כ"ק מרן אדמו"ר ה"ברכת משה" זיע"א שבעת שהותו בעבר בקראקא שמע סיפור על זקינו הרה"ק הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג זיע"א (רבינו היה נכדו, כי זקינו רביה"ק הרדצ"ש זיע"א היה חתנו של הרה"ק רבי פנחס בראד ממאגורוב צוק"ל נכדם של האחים הקדושים הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג ובעל ה"הפלאה" זיע"א), שבעת שעבר בדרכו לכהן פאר כרבה של ניקלשבורג בעיר קראקא נשא דרשה מיוחדת בבית הכנסת העתיק של העיר. בסיום הדרשה התבטא שהוא מרגיש שם קדושה מיוחדת ביותר. נענו אליו בני הקהילה שבבית כנסת זה היו בעבר גדולי עולם כדוגמת רבינו הרמ"א ובעל ה"מגלה עמוקות" זיע"א ושאר גדולי עולם שהתגוררו בעיר. נענה הרבי ר' שמעלקא שלא זו הקדושה שהוא מרגיש שם.

נוטל ידיים [נעגל וואסער] בבוקר, ואחד מהם אינו נוטל ידיים לאכילתו".

כוונתה היתה, שהאח הרר"ש מניקלשבורג כמעט ולא היה ישן בלילות ולכן לא הגיע לכך שיצטרך ליטול ידיים בבוקר. והאח רבי פנחס בעל ה"הפלאה" כמעט ולא הכניס אוכל פיו שיגיע לכך שיצטרך ליטול ידיו לצורך סעודה בפת. וכנודע שהיו לו להרר"ש שלוש מאות 'חומרות' במצוות נטילת ידיים.

החומרות הגדולות בנטילת ידיים

הרה"ק בעל "דברי חיים" מצאנו זיע"א כבר אמר כן שהיו לו להרר"ש שלוש מאות ואף העיד על עצמו שחלק מאותן חומרות ידוע לו מהן, ואחת מהן היא, להביא את קערת המים לנטילת ידיים לשולחן ולא לגשת החוצה ליטול ידיים, ועוד חומרה אחרת, שהיה לו ספל מיוחד עם שלושה ידיות.

היה נוכח שם בשעת מעשה יהודי זקן אחד שהחל לספר לפני הרבי ר' שמעלקא מה ששמע מזקני הדור הקודם בעיר שמקובל בידם שרבינו אשר - הרא"ש זיע"א מגדולי הראשונים בעת בריחתו מאשכנז לספרד עבר בעיר קראקא ונשא דרשה בבית הכנסת זה. נענה הרבי ר' שמעלקא שאכן זוהי מקורה של אותה קדושה גדולה שהוא מרגיש בה.

ועיין בספה"ק "ברכת משה" מה שביאר רבינו לפי סיפור זה בפרשת ויצא ד"ה ויצא יעקב (הרביעי) את הפסוק "ויצא יעקב מבאר שבע". וכן בהגדה של פסח ד"ה "למען תזכור את יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חיך".

שני בנים שאינם נוטלים ידיים...

סיפר רביה"ק ה"ברכת משה" זיע"א, שאמם של האחים הקדושים הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג ובעל ה"הפלאה" זיע"א העידה על עצמה ואמרה: "יש לי שני בנים, אחד מהם אינו

והרה"צ רבי משה אדלר זצ"ל היה מספר, שהרר"ש מניקלשבורג היו לו חומרות נוראות במצוות נטילת ידיים, ופעם היה על אם הדרך והיות שלא היה לו ספל מיוחד כמו שהוא רצה לא נטל ידיים לסעודתו. כך עברו עליו מספר ימים שבשום אופן לא הסכים ליטול ידיים כדי לאכול אכילתו, ומשמשו שהיה נאמן לו ביותר הפציר בו שיאכל, אלא שהרר"ש לא נעתר לבקשתו וטען, שהיות שאין לו את הכלי המיוחד עמו חפץ הוא ליטול ידיו לכן אינו סועד את סעודתו. הגבאי שראה שהמצב מגיע לכדי כלל סכנה מאחר והרבי התענה מזה יומיים או שלושה ימים שלמים מסיבת העדר הכלי המיוחד, התבטא בפני רבו ואמר, שאם הרבי לא יטול את ידיו לסעוד את סעודתו הוא יפיל את עצמו מלמעלה וימות.

הרר"ש שעלה על כוונת משמשו הנאמן שמתכוון הוא ברצינות לענין לא נותר לו כל ברירה אחרת ולקח את הספל שהגבאי הכין לו ולמרות שהיו חסרים בו חומרות רבות שהוא נהג לעצמו מאז ומתמיד ניגש לנטילת הידיים ושח לעצמו ואמר: "אוי ואבוי לאם בישראל שכן 'רעבתן' כזה הולידה..." (האכן וויי נאך אזא מאמע וואס האט גיהאט אזא קינד א פרעסער...). באותו רגע התבטא הגבאי ואמר: "אוי לו לאותו 'בעל דבר' ש'נפל' בידיים שלכם" (האכן וויי נאכן בעל דבר וואס ער איז אריין געפאלן ביי איין אין די הענט...)

הלימוד בחברותא עם אחיו בעל "ההפלאה"

עוד סיפר רבינו ה"ברכת משה": האחים הקדושים הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג וה"הפלאה" זיע"א היו לומדים ביחד כ'חברותא' בלימוד התורה, וכשהיו נצרכים לעיין בספר מסוים לצורך הלימוד היה אחד מהם מביא את הספר מארון הספרים, ועשו לעצמם סדר מיוחד, שבכל פעם שיצטרכו לגשת אל ארון הספרים יגש אחד מהם ראשונה ובפעם השניה יגש השני להביא את הספר וכן הלאה.

פעם אחת למדו יחדיו משך כ-16 שעות בהתמדה רצופה, ועדיין הגו בלימוד ולא פסקו בלימודם, אלא שאז הצטרכו לעוד ספר מסוים לעיין בו לצורך לימודם, ולפי סדרם המיוחד הגיע תורו של ה"הפלאה" לגשת אל ארון הספרים על מנת ליטול את הספר. הוא ניגש אל ארון הספרים ובינתיים, מרוב עייפותו, נפלה עליו תרדימה והניח את ראשו על כרית וישן את שנתו זמן מועט.

הרר"ש שראה שהזמן עובר ואחיו ה"הפלאה" עדיין לא חזר להביא את הספר הנצרך ניגש אף הוא אל ארון הספרים לחפש את אחיו, וכשהגיע למקום הבחין באחיו שנרדם כשראשו מונח על כרית בלבד. משראה את המחזה התבטא ואמר, שאם עדיין מחזיקים ראש ונוטלים כר, באותו זמן יש צורך עדיין להמשיך וללמוד.

וכך המשיכו שניהם יחדיו ללמוד בהתמדה גדולה.

כיצד הסיר הרר"א מליז'ענסק את התנגדות בני העיר ניקלשבורג לרבם?

עוד סיפר רבינו ה"ברכת משה", שבניקלשבורג היו לו לרבי ר' שמעלקא הרבה מתנגדים בתחילת התיישבותו שם. באותה עת הודיעו לו משמים לרעו הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק זיע"א שיסע לניקלשבורג כדי לפעול ולהסיר את ההתנגדות על הרר"ש.

הוא נסע לניקלשבורג והגיע אל הרר"ש וביקש לשאת את דרשתו בבית המדרש בפני בני העיר. בדרשתו פתח את דבריו במשל למלך שלא היו לו בנים שלקח ילד כפרי ואימצו בביתו. הוא האכילו והשקהו והלבישו הכל כראוי וכיאות, אלא שיום אחד חלה הילד, והביא המלך את הרופאים הגדולים ביותר כדי לרפאות אותו, אך לא מצאו רפואה למחלתו ולא עלה בידם לרפאותו גם לא לאחר שנתנו לו את התרופות היקרות ביותר. בינתיים הגיע רופא פשוט שטען שהוא יכול לרפאות את הילד. הוא נתן לילד את התרופות הפשוטות ביותר וכך הצליח לרפאות את הילד ממחלתו.

לתדהמת הכל שאלוהו כיצד עלה זה בידו לרפאות את הילד ממחלתו מה שלא עלה בידי הרופאים הגדולים ביותר. השיב הרופא, שילד שנולד אצל המלך הרי שכן מלך הוא ולרוב עדינותו זקוק הוא לרפאות ותרופות מיוחדות כדי להתרפאות, אולם ילד זה בן כפריים הוא ואינו זקוק כלל לתרופות מיוחדות כי אפילו אם יתנו לו תרופות פשוטות ביותר כמו 'באקסקע רפאות' הרי יתרפא ויבריא מחוליו, ולכן נתן לו את התרופות הפשוטות 'באקסקע רפאות' וכך התרפא והבריא.

"כך", המשיך הרבי ר' אלימלך בדרשתו, "אתם בני העיר מדבר אליכם רבכם הרר"ש כמו שמדברים אל בני מלכים ולכן אין מתקבלים אצלכם דבריו, אולם אני אדבר אליכם עם 'באקסקע רפאות'. והחל לפרט בפני כל אחד את חטאיו ומעשיו שעשה, וכך השקט את המחלוקת שהיתה נגד הרר"ש ופסקו לחלוק עליו ולהתנגד אליו.

לאחר מכן ערך הרבי ר' שמעלקא סעודה לכבודו של הרבי אלימלך. באמצע הסעודה צוה הרר"א להביא יין ישן ועתיק, וכיבד להרר"ש לשתות יין לרוב. כתוצאה מכך נרדם הרר"ש וישן יותר מכפי הרגלו תמיד. בבוקר בתפילת שחרית בבית המדרש התפלל בהתלהבות ובהתעוררות כה גדולה עד שהלהיב בתפילתו את כל המתפללים שהתפללו אף הם בהתלהבות גדולה ועד כדי כך היתה הרגשתם כה גדולה עד שבבואם לאמירת השירה הרימו את שולי בגדיהם - 'די פאלעס' שלא יירטבו מהמים מחמת הרגשתם כאילו עוברים הם עתה על הים סוף.

עם סיום התפילה שאל הרר"א את הרר"ש האם לא היה כדאי לישון מעט יותר מן הרגלו ולהתפלל כך עם כל הקהל. נענה אליו הרר"ש: "איינמאל איז געראטן, נאכאמאל וויל איך נישט איינשטיין" [- פעם אחת אכן הצליח בכך אולם אינו רוצה להסתכן לפעם נוספת שמא לא יצליח הדבר].

תשובה על התעניות

בעת ביקורו של הרה"ק הרר"א מליז'ענסק בניקלשבורג ראה את הגאון רבי מרדכי בנט זצוק"ל תלמידו של הרה"ק הרר"ש מניקלשבורג. הוא היה מתמיד גדול בתורה וכן היה צם ומרבה בתעניות. כאשר עבר על ידו הרר"א פנה אליו ואמר לו: "יונגערמאן, מ'דארף תשובה טאהן" [- אברך, צריך לעשות תשובה].

בצר לו נכנס רבי מרדכי אל רבו הרר"ש ובכה לפניו שהרר"א אמר לו שצריך הוא לעשות תשובה וכי ברצונו לדעת על מה הוא צריך לשוב בתשובה. הסביר לו הרר"ש את שכוונתו של

הרר"א הינה על מאמר הגמרא (תענית יא. נדרים י.) "כל היושב בתענית נקרא חוטא" שהיות שהוא מרבה בתעניות הוא נחלש ועל כן קשה לו ללמוד בעיון ובעמקות, ועל זה התכוון הרר"א שעליו לשוב בתשובה ולהפסיק את תעניותיו.

העירוב שהגן על רשותו של הפריץ

הגאון רבי מרדכי בנט זצוק"ל היה כאמור תלמיד מובהק של הרר"ש מניקלשבורג. ברבות הימים לאחר הסתלקותו של רבו שימש הוא כרבה של ניקלשבורג. בעת שתיקן את העירוב אמר לו שר גדול אחד שהתגורר באמצע העיר שבשום אופן לא יתן לו לעשות את העירוב ברשותו. ביקש לו רבי מרדכי לעשות כן את העירוב ברשותו והבטיח לו שהעירוב עוד ישמור עליו וכי בזכות זה לא תפרוץ שריפה בכל רשותו.

פעם אחת פרצה שריפה סביב לביתו אולם הוא לא נתן לאף אחד לבוא ולהציל את רכושו. הוא נעל את ביתו ואמר שאצלו לא תשלוט האש וכמובן שכך היה.

כששאלוהו על כך אמר שהוא מאמין באמונה שלימה בהבטחתו של הרב שלא תשלוט ברשותו האש מה שאכן כך היה.

דברי ה"דברי חיים" מצאנו על הרר"ש

רבינו ה"ברכת משה" זיע"א היה מספר שהרה"ק בעל ה"דברי חיים" מצאנו זיע"א אמר פעם שהוא מאמין באמונה שלימה שאילו היה הרה"ק הרבי ר' שמעלקא מניקלשבורג זיע"א ניגש אל הבית החיים הגדול ביותר והיה מכריז ואומר "הקיצו ורננו שוכני עפר" כי אז היו כולם קמים לתחייה ויוצאים מקבריהם.

הדרשה לפני "כל נדרי"

סיפר הגה"ח רבי שמואל אהרן וובר זצ"ל שרביה"ק הרדצ"ש זיע"א אמר לפני תפילת "כל נדרי" שהרה"ק הרר"ש מניקלשבורג נשא פעם את דרשתו בליל יום הכיפורים לפני "כל נדרי" בפני כל קהל המתפללים, ופתח במשל לבת מלך שנשבתה ע"י ליסטים, ולאחר מאמצים הצליח המלך לפדותה. מששבה לביתה שאלה המלך איזה רגע היה בשבילה הרגע הקשה ביותר. ענתה הבת שהרגע הכי קשה היה בעת שנגעו בה הליסטים הארורים כי אע"פ שנתנו לה מאכלים מגושים בכל זאת הרגע הקשה יותר היה בעת שנגעו בה.

ונענה הרר"ש ואמר: עתה הם הרגעים הקשים ביותר של התורה הקדושה, שבכל השנה עושים את הדברים הרעים ועתה ניגשים אל הספרי תורה ומנשקים אותם, אלו הם הרגעים הקשים ביותר של התורה.

מיד נעשתה התעוררות גדולה בקרב כל הקהל שהתעוררו לתשובה שלימה לשוב אל ה' בלבב שלם.

כיצד ידעו האבות הקדושים לקיים את התורה?

רבינו ה"ברכת משה" זיע"א היה אומר, שהרה"ק הרר"ש מניקלשבורג ביאר בקדשו מהיכן ידעו האבות הקדושים כיצד לקיים את התורה, וביאר שהאבות הק' קידשו כ"כ את איבריהם עד שמגודל קדושת האיברים שלהם הרי שאם היה הדבר מצווה היו מושכים אותם לקיים אותה, ואילו לא היה הדבר ח"ו מצווה היו האיברים מונעים אותם מלגשת אל הדבר.

עוד מובא שם בזה"ל: בליל יום הקדוש ראה (ה"ישמח משה") את הרבי ר' שמעלקא מינקלשבורג בהקיץ בחדרו אשר בא שמה להתבודד והבין שיען שהוא הולך בדרכיו לעורר העם לתשובה שלימה ובפרט בכל נדרי.

בספר "תהילה למשה" מביא הרה"צ רבי דוד משה טייטלבוים זצ"ל אב"ד לאפש (נכדו של

בספר "אוהל יצחק" (על הרה"ק רבי יצחק

הינם ימים המבורכים

יריעה מיוחדת על אש התורה שבערה והתלקחה באור יקרות בישיבות בין הזמנים' בכל בתי מדרשינו בימי חודש ניסן

בבית מדרשינו הוותיק בירושלים עיה"ק, בית דוד' ברח' בהר"ן, זקני וחשובי אנ"ש הפליאו ושיגרו 'דרישות שלום' מההתמדה המיוחדת של צעירי הצאן היושבים ושוקדים על תלמודם מבוקר עד ערב, כשמדי יום הם זוכים לשמוע את שיעורו היומי בהלכות הפסח של הגה"ח רבי יצחק דוד רוטמן שליט"א שנמסר בפני לומדי בית המדרש.

מסירת השיעורים ההלכתיים הפכה לסימן ההיכר ולחלק בלתי נפרד מכל סניפי ישיבות בין הזמנים דקהילתנו, כשבכל בית מדרש בו התקיימה הישיבה כובדו רבני ומוצי"י קהילתנו הק' לבוא למסור שיעורי תורה בענייני דיומא בפני הלומדים בסוף סדר הלימוד היומי, כשלאחר מכן ניתן היה לשמוע את השיעורים ב'קול לעלוב' בשלוחה של הבחורים.

בנוסף, הונהג בכל ישיבות בין הזמנים שהבחורים עצמם ימסרו שיעורי תורה, 'פשעטל' בהלכה או סוגיה בטוב טעם, לא שייך כלל לתאר ולשער את חשיבות וגודל הדבר, את התרומה העצומה לבחורים וצמיחתם הרוחנית הן למוסרי החבורות והן למשתתפים.

"רבים מבחורי אנ"ש" אומר לנו הרה"ג ר' יעקב אשר גרין שליט"א, "נבחנים בקביעות על דפי גמרא עם רש"י ותוספות במסגרת ארגון 'ושננתם', כשרבים מהם נבחנים כבר במצטבר על מאות דפי גמרא ותוספות.

"המבחנים ב'ושננתם' הם שבוע לאחר חג הפסח והיות וכאמור יש לבחורי אנ"ש 'נציגות' נכבדה בארגון זה - הדבר הורגש היטב בישיבות בין הזמנים בכל בתי המדרש, בכל מקום יכולת לראות בחורים רבים משננים בהתמדה, גורסים וגומעים עשרות ומאות דפי גמרא בניצול הזמן והתמדה מופלאה - מחזה מעורר התפעלות והערכה אין קץ".

יצוין כי בעז"ה לומדי ישיבות בין הזמנים יקבלו מילגה על לימודם בהשתדלות 'התאחדות הבחורים' ו'ועד חצר הקודש' שנטל על עצמו לדאוג להוצאה הכספית.

כמו כן בחורי אנ"ש בביתר ובאלעד זכו לצאת לנסיעה מיוחדת במקומות הקדושים כאות הערכה לעמלם ולימודם בימי בין הזמנים, לשפוך שיח להצלחתם לקראת זמן הקיץ הבעל"ט.

"לפאר את בתי מדרשינו": המודעה שריגשה לבבות

יוזמה מרגשת שרמזה על הבאות קידמה את פני בחורי החמד החוזרים מזמן החורף בישיבות הק' לימי בין הזמנים, כשבכל בתי מדרשינו נתלתה מודעה מטעם גבאי בית המדרש "הננו מקדמים בברכה את הבחורים

"האי מאן דנפיק ביומי ניסן וחזא אילני דקא מלבלבין וכו'" אומרת הגמרא על ברכת האילנות ועל זו הדרך, מי שנכנס לבתי המדרש דחסידי לעלוב ביומי דניסן ראה ב"ה אילנות דמלבלבי - בחורי חמד המלבלבים ופורחים בריתא דאורייתא, באווירת התעלות שאין כדוגמתה.

נפתח בבית מדרשנו הגדול בבית שמש, בית מדרשו של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, שמאז יומו הראשון של בין הזמנים התמלאו ספסלי בי מדרשא בחינניות בבחורי חמד עמלי תורה השוקדים על לימודם בחיות ורעננות נפלאה משעות הבוקר המוקדמות, כשקול התורה מהדהד ומרומם את כל באי ביהמ"ד.

מחזה דומה להפליא נראה בכל בתי מדרשנו בריכוזי אנ"ש בארץ הקודש, כשבכל עיר ועיר מופיעות יוזמות מיוחדות לעידוד עמלי התורה, כך למשל, בבית מדרשנו בבית שמש נראתה יוזמה מיוחדת המתקיימת כבר כמה שנים ברציפות ביוזמת הרה"ג ר' יהודה גולדברג שליט"א, כאשר מדי ערב לאחר תפילת מעריב מתקיים סדר לימוד מיוחד של 'כולל ערב' לבחורים בו משננים הלכות פסח, משתתפי כולל ערב זה זכו לקבל מיד כ"ק אד"ש את ההגדה של פסח החדשה עם ביאור 'כוונה בורח' המלהיב את הלב והכוונה.

בבית מדרשנו 'תפילה למשה' באלעד מתבקשים הבחורים לשלוח 'חבורות' חידושי תורה בענייני דיומא כשראש החבורה הרה"ג ר' יהודה קורנבלית שליט"א טורח באופן מיוחד להעלות בזריות את החבורות עלי דפוס וכבר לקראת חג הפסח יוצא לאור גיליון מפואר בשם 'מבי מדרשא' המאגד את חידושי תורתם - פרי תנובתם התורנית של בחורי החמד.

בבית מדרשנו 'היכלא דרבי שמעון' בביתר עילית מדי יום נתלית מודעה ובה שאלה מעמיקה בנושא מסוים הקשור לחג הפסח, פרי יוזמתו של ראש החבורה הרה"ג ר' משה טוביה טיקוצקי שליט"א, כשכל הבחורים נדרשים להציג את תשובותיהם, ומדי בוקר מקדם את פניהם דף עליו נכתבו התשובות המצטיינות שהגיעו במהלך יום האתמול לשולחן המערכת.

בבית מדרשנו 'תפילה למשה' בעיה"ק צפת התקיימה ישיבת בין הזמנים ואף כאן נראה אותו מחזה מלבב של בחורי אנ"ש היושבים כל שעות היום בבית המדרש ושוקדים על לימוד הגמרא בהתמדה ובשקידה מעוררת התפעלות, כשבחול המועד פסח אף התקיימו שיעורי תורה בבית המדרש, כפי ששומעים אנו מהרה"ח ר' משה לוסטיג שליט"א.

"הינם ימים המבורכים" נאמר על ימי חודש ניסן, ומי שזכה לבקר בהיכלי התורה בבתי מדרשינו ברחבי ארץ הקודש זכה לראות 'ימים מבורכים' מה הם.

המחזה המבורך שהתרחש בבתי מדרשינו בשבועות אלו, אינו אלא ביטוי חזק, מוחשי, מרטיט, של הרוח הכבירה המרחפת בחצר קדשנו כל ימות השנה, הרוח שנוטע ומשריש כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א שדעתו ומחשבתו נתונה בכל עת, באופן שלא יתואר, להתקדמותם טיפוחם ופריחתם הרוחנית של בחורי אנ"ש, בקריאת קדשם של רבוה"ק המהדהדת תדיר, חוצבת לבבות, מפי קדשו:

"נאר תורה מיט יראת שמים - רק תורה עם יראת שמים!"

"כל בחור בחצה"ק" מתבטא באוזננו הרה"ג ר' יעקב אשר גרין שליט"א ראש חבורת הבחורים, "גדל לאור אמרת קדשו של כ"ק אד"ש כי אם ברצונך לדעת ולהכיר את שיעור קומתו הרוחני האמיתי של בחור, אזי יש לראות איך הוא מתנהג בימי בין הזמנים, ביומי דפגרא, כשאנו נמצא במסגרת הישיבה, זהו הסימן ואבן הבוחן האם הוא באמת שייך לעולמה של תורה.

"וב"ה שבחורי אנ"ש הוכיחו היטב להיכן הם שייכים, לאיזה אילן מפואר הם מחוברים ובצילו מסתופפים, לימוד התורה בישיבות בין הזמנים היה תמונה חיה ומאירה יותר מאלף מילים, המחזה המשובב של מאות בחורים צעירים לצד בחורי ישיבות גדולות יושבים ועוסקים בתורה, מתוך 'שקיעות' וחשקת התורה, מתוך אהבת התורה, כשהם גם קובעים את תפילתם בבית המדרש בו למדו, 'במקום רינה שם תהא תפילה', וכל הרואה אותם רואה ומכיר כי זרע ברך ה' המה, בחורים חשובים ומופלגים המקושרים לעץ החיים, עמלי תורה צעירים שעדיין לגדלות ונצורות בעז"ה".

יוזמות מרשימות בכל בית מדרש

ראש חודש ניסן, בחורי אנ"ש החוזרים מישיבות לאחר זמן חורף בו מילאו אסמיהם בתורה ועבודה, מסתערים בהשתוקקות על הגמרות וריתחא דאורייתא בקול נעורים מלא חיות ניצת בבתי המדרש, בית המדרש כולו מקבל חיות מחודשת.

יהודים מבוגרים שנקלעים לבית המדרש במהלך היום, בין הנקינות וההכנות לפסח, נדבקים למקומם לנוכח המחזה המלהיב ונשאבים אף הם למתיקות הלימוד, מוצאים עצמם ניגשים אל ארון הספרים שולפים גמרא או ספר הלכה ומתיישבים ללמוד שעה ושעתיים במחיצת הלומדים הצעירים.

אין לנו כי אם לשלוח את ברכתנו הנרגשת, ברכת קהל עדת הקודש דחסידי לעלוב, לבחורי אנ"ש היקרים שיחיו, שבעז"ה יראו ברכה בעמלם יצליחו וישגשגו בזמן הקיץ הבעל"ט בישיבות הקדושות, יזכו לעלות ולהתעלות במעלות התורה היראה והחסידות ויראו ברכה והצלחה בכל העניינים בהרחבת הנפש ויישוב הדעת, לאורו והנהגתו המאירה של כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א עד ביאת גוא"צ בב"א.

לאחר הכנה נעלה זו
זכו בחורי אנ"ש להגיע
אל ליל הסדר, כשרבים
מהם זוכים לעשות את

הרה"ג ר' דוד טיקוצקי שליט"א מראשי

'אהל מועד' - לעלוב | טו

הרה"ח המפואר ר' נתן שמעון קאפ שליט"א

אתה בוש? לךך נבחרת!

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶהְרֹן קִרְב אֶל הַמִּזְבֵּחַ (ט, ז).

פֿרשׁ רש"י ז"ל, שְׁהָיָה אֶהְרֹן בּוֹשׁ וַיֵּרָא לְגִשְׁתָּ אָמַר לוֹ מֹשֶׁה
לָמָּה אַתָּה בּוֹשׁ לָכֶּךָ נִבְחַרְתָּ.

הִנֵּה אֵיתָא (סוּטָה ה, א) 'כָּל הַמִּתְנַגֵּא אֵין אֲנִי וְהוּא יְכוּלִין
לְדוּר בְּכַפִּיפָה אַחַת, וְהִנֵּה מַעֲלַת הַהִתְנַהּ הִיא בְּחִינָה
גְּדוּלָּה, וְאֶהְרֹן הִחְזִיק אֶת עֲצָמוֹ שְׂאִינוֹ רְאוּי לָכֶךָ, אָמַר לוֹ
מֹשֶׁה לָמָּה אַתָּה בּוֹשׁ, הִינוּ, דְּמַשּׁוּם שְׂאֵתָה בּוֹשׁ וּמִחְזִיק אֶת
עֲצָמָךְ לֵאמֹר רְאוּי, לָכֶךָ נִבְחַרְתָּ, שְׂעֻבָּדָה זֹ נִתְּנָה בְּאַמְתָּ
לְאַנְשִׁים שְׂמִחְזִיקִין אֶת עֲצָמָם בְּקִטְנוּת. (בְּרַפְת מֹשֶׁה)

הפעם שהציל את חיי משה רבנו ע"ה

וְאֵת שְׁעִיר הַחַטָּאת דָּרַשׁ דָּרַשׁ מֹשֶׁה וְגו' וַיִּקְצֹף עַל אֱלֹעֲזָר
וְעַל אֵיתָמָר וְגו' (י, טז).

וּבְרַש"י 'הק' (בְּמִדְבָּר לֹא, כֹּא) לָפִי שָׂבָא לְכָלֵּל פֶּעַם בָּא
לְכָלֵּל טַעוֹת שֶׁנִּתְעַלְמוּ מִמֶּנּוּ הַלְכוֹת וְכו' יַעו"ש.

וְהַעֲנִין הוּא כִּי מֹשֶׁה רַבִּינוּ ע"ה כָּבֵד הַשְּׁלִים כָּל עֲבוֹדָתוֹ
בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְהָיָה מִכְרַח אִפּוּא שְׂיִסְתַּלַּק מִן הָעוֹלָם, כִּי בְּלֹא
עֲבוֹדַת ה' אֵין יוֹתֵר צִדְקָה בְּחַיִּים, לָפִיכֶךָ בָּא לְכָלֵּל פֶּעַם,
וְנִשְׁאַרָּה לוֹ עֲבוֹדָה לְתַקֵּן מִדַּת הַפֶּעַם, וְעַל יְדֵי כֵן נִשְׁאַר עוֹד
לְחַיּוֹת בְּזֶה הָעוֹלָם. (בְּרַפְת מֹשֶׁה)

רק עוזבים.. מיד זוכים!

וַיֵּרָא אֲלֵיכֶם כְּבוֹד ה' (ט ו) וּבִתְרַגּוּם יוֹנְתָן וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה דִּין
שִׁתְּנָמָא דְּתַעֲבָדוֹן, אַעֲבָדוֹן יֵת יִצְרָא בִּישָׂא מִן לְבַבְכוֹן, וּמִן
יֵד יִתְגַּלִּי לְכוֹן אִיקָר שְׂכִינְתָּא דְּה'. וְאַפְשָׁר לֹאמַר עַל פִּי מַה
שְׂעֵנָה רַבִּינָה"ק רַבִּי דָּוִד מְלֵעֲלוֹב זי"ע לַהֲרַח"ק ר' חַיִּים דָּוִד
דוֹקְטוֹר זי"ע"א עַל הַפֶּסוּק מִשְׁכּוֹ וּקְחוּ לָכֶם שְׂמִשְׁכּוֹ יְדִיָּהֶם
מִעֲבוֹדָה זָרָה וּמִיָּד וּקְחוּ לָכֶם וְשִׁחֲטוּ הַפֶּסַח, שְׂמִיד
כְּשִׁמּוֹשְׁכִים אֶת הַיָּד מִהֲרַע אֲפָשָׁר מִיָּד לְהִתְקַרֵּב אֶל
הַקֹּדֶשׁ. (כ"ק מִן אֲדָמוֹ"ר זי"ע"א, תש"מ"ז)

משה אמר לאהרן שידבר אל ישראל...

למה לא דבר אליהם ישירות?

וַיְהִי בַיּוֹם הַשְּׁמִינִי קָרָא מֹשֶׁה לְאֶהְרֹן וְגו' וַיֹּאמֶר אֶל אֶהְרֹן
וְגו' וְאֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תְּדַבֵּר לֵאמֹר קָחוּ שְׁעִיר עִזִּים לַחֲטָאת
וְגו' (ט, א-ג).

וּלְכַאֲזָרָה צָרִיד בְּאוֹר לָמָּה אָמַר מֹשֶׁה לְאֶהְרֹן שְׂיִדְבֵּר אֶל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל, וְלֹא דָבַר אֲלֵיהֶם בְּעֲצָמוֹ. וְהַעֲנִין בְּזֶה הוּא לָפִי
שְׂהַצְדִּיק אֵינוֹ יְכוּל לְהַעֲלוֹת עִמּוֹ אֶת מִי שֶׁנִּמְצָא בְּשִׁפְל
הַמִּדְרָגָה אֲלֵא אִם כֵּן יוֹרֵד אֲלָיו תַּחֲלָה, וְאִזּוּ יְכוּל לְהַעֲלוֹתוֹ
יַחַד עִמּוֹ, וְהִנֵּה בְּחַטָּא הָעֵגֶל כָּבֵד יָרַד אֶהְרֹן הַכֹּהֵן לְאוֹתָהּ
מִדְרָגָה שְׁהָיוּ בָּהּ כָּלֵל יִשְׂרָאֵל וּלְכֶךָ נִבְחַר הוּא לְהַעֲלוֹתָם
עִתָּה בְּעַת הַקִּמּוֹת הַמִּשְׁכָּן. (בְּרַפְת מֹשֶׁה, תש"ה)

אין צורך לחפש עצות אחרות

וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ה' תַּעֲשׂוּ וַיֵּרָא אֲלֵיכֶם
כְּבוֹד ה' (ט, ו).

וּבִתְרַגּוּם יוֹנְתָן כֵּן עֲזִיזָל כְּתַב, וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה דִּין שִׁתְּנָמָא
דְּתַעֲבָדוֹן, אַעֲבָדוֹן יֵת יִצְרָא בִּישָׂא מִן לְבַבְכוֹן, וּמִן יֵד יִתְגַּלִּי
לְכוֹן אִיקָר שְׂכִינְתָּא דְּה', ע"כ. הִנֵּה מִבְּאֵר בְּזֶה עֲצָה נִפְלְאָה
לְזַכּוֹת לְהַתְגַּלּוֹת הַשְּׂכִינָה הַק', וְאֵין צָרִיד לְחַפֵּשׁ שְׂאֵר עֲצוֹת
לָזֶה. (בְּרַפְת מֹשֶׁה)

אבל אינני מרגיש שום אור....

זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר צִוָּה ה' תַּעֲשׂוּ וַיֵּרָא אֲלֵיכֶם כְּבוֹד ה' (ט, ו).

הַעֲנִין הוּא כִּי הָאָדָם צָרִיד לָקִים מִצּוֹת ה' כְּפִשּׁוּטָה, רַק
מִשּׁוּם שְׂכָךְ רָצוֹן ה', וְכֶךָ צִוָּה עָלָיו לַעֲשׂוֹת, וְאַפְלוּ שְׂעִדִּין
אֵינוֹ רוֹאֶה אֹר עַל יְדֵי קִיּוֹם הַמִּצְוֹת אֵין זֶה מַעֲנִינוֹ, וְהוּא
צָרִיד לַעֲשׂוֹת וּלְקִים הַמִּצְוֹת כְּפִשּׁוּטָן. וְזֶהוּ "הַדְּבָר אֲשֶׁר
צִוָּה ה' תַּעֲשׂוּ" בְּלֹא לְצַפּוֹת לְשׁוּם הַתְּגַלּוֹת, אֲלֵא מִשּׁוּם
שְׂכָךְ צִוָּה ה', אוֹלָם לְבִסּוּף "וַיֵּרָא אֲלֵיכֶם כְּבוֹד ה'" תִּזְכּוּ גַם
לְהַתְגַּלּוֹת ה' יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ. (בְּרַפְת מֹשֶׁה, תש"ה)

נערך ע"י הרה"ג רבי אהרן מרדכי גרין שליט"א - רב ומו"צ בקהילתנו הק'

א. טעה בקיץ והזכיר מוריד הגשם.

א. טעה בקיץ ואמר מוריד הגשם, לכתחילה לא יתקן טעותו באמירת "רב להושיע מוריד הטל", אלא יחזור לראש הברכה ד"אתה גיבור", כדי לתקן מה שהזכיר סימן קללה בברכתו, ובדיעבד אם לא חזר לראש הברכה אלא אמר "רב להושיע מוריד הטל", וסיים ברכת מחיה המתים, יצא.

ב. אמר ברוך אתה ד', ונזכר שטעה באמירת מוריד הגשם, יסיים "למדני חקיך", ויחזור לתחילת הברכה ד"אתה גיבור".

ג. נזכר שטעה לאחר שסיים לגמרי ברכת מחיה המתים, חוזר לראש התפלה, דכל הטועה בברכה, ונזכר בטעותו לאחר שסיים הברכה, חוזר לראש הברכה, וג' ברכות ראשונות חשובות כברכה אחת. [שו"ע ומ"ב סימן קיד ס"ד, שו"ע הרב שם].

ב. טעה בקיץ ואמר ותן טל ומטר בברכת השנים.

א. טעה בקיץ ואמר ותן טל ומטר במקום ותן ברכה, לכתחילה לא יתקן טעותו באמירת ותן ברכה, אלא יחזור לתחילת ברכת השנים, כדלעיל במוריד הטל, ובדיעבד אם תיקן ואמר ותן ברכה, וסיים ברכת השנים, יצא.

ב. אמר ברוך אתה ד', ונזכר שטעה באמירת ותן טל ומטר, יסיים "למדני חוקיך", וחוזר לתחילת ברכת השנים.

ג. נזכר בטעותו לאחר שסיים ברכת השנים, אזי אם הוא עומד תוך התפלה דהיינו שלא אמר עדיין ה"היו לרצון אמרי פי" השני, הרי זה חוזר לברכת השנים ומתקן טעותו, נזכר אחר כך, הרי זה חוזר לראש התפלה. [שו"ע ומ"ב סימן קיז ס"ג, שו"ע הרב שם ס"א].

ג. דין המסתפק אם אמר את ההזכרה והשאלה הנכונה והמסתפק.

א. המסתפק אם אמר את ההזכרה ד"מוריד הטל", ושאלה ד"ותן ברכה", עד שלושים יום, או אם לא אמרם עדיין לפחות צ' פעמים, תולים שאמר כמו שהיה רגיל עד עכשיו. [שו"ע ומ"ב סימן קיד ס"ח-ט, ומקורו בירושלמי תענית ה"א: נתפלל ואינו יודע מה הזכיר, אמר ר' יוחנן כל שלושים יום חזקה מה שהוא למוד הזכיר, מיכן והילך מה שצורך מזכיר].

ב. וכתב המשנה ברורה [שם סק"ח] דגדר "המסתפק" שדינו לחזור לראש התפלה, הוא דווקא כשאין ברור לו אם היה בדעתו לאמרם בשעת התפלה, אמנם כשברור לו שהיה בדעתו לאמרם בעת התפלה, אם נתעורר לו הספק

מיד לאחר התפלה, הרי הוא בגדר מסתפק שדינו לחזור ולהתפלל, ואם נתעורר לו הספק אחר התפלה לאחר זמן מופלג, אין הוא בכלל גדר המסתפק, ואין צריך לחזור ולהתפלל.

ג. במשנה ברורה לא ביאר מהו השיעור של "ולאחר זמן מופלג", אולם בכף החיים [שם סקמ"ח] כתב, דמסתפק הוי, כששם אל לבו הספק סמוך למקום שהיה לו להזכיר, בעודו עומד שם באותו ברכה, או לכל הפחות שנפל הספק כשעדיין עומד באותה תפלה שהיה לו להזכיר בה, אבל אם נכנס הספק בלבו אחר התפלה, (לאחר היהיו לרצון השני), וכל שכן אחר זמן מופלג אין צריך לחזור. [בשש"כ ח"ג פנ"ז הע"ז הביא הע' הגרש"ז אויערבאך דהמ"ב כתב שכן כתב המגן גיבורים בשם המור וקציעה, ובמור וקציעה עצמו כתב דספק הוי רק תוך התפלה, ומיד לאחר התפלה אינו בגדר ספק, ולכן כתבנו כדברי הכף החיים שהעתיק את המור וקציעה].

ד. עוד כתב הכף החיים [שם ס"ק ד"] בשם ספר חסד לאברהם דטוב לעשות איזה סימן במקום שצריך לומר הזכרה חדשה, כגון הכנסת דף וכיוצא בזה, שעל ידי זה יזכור לומר כראוי.

ד. חזרה על הזכרות חדשות צ' פעמים.

א. כתב הטור [שם ס"ט]: וה"ר מאיר מרוטנבורק היה רגיל לומר בשמיני עצרת ברכת אתה גבור צ' פעמים עד משיב הרוח ומוריד הגשם, כנגד שלשים יום שאומר אותו שלש פעמים בכל יום, ועכשיו אם היה מסופק אין צריך לחזור.

ב. וכתב המשנה ברורה [שם סק"ט] בשם ספר שולחן שלמה, דטוב יותר לומר ממחיה מתים אתה רב להושיע, כדי שלא יוציא שם שמים לבטלה, ואם ידלג את השם הרי לא יתרגל כשיתפלל עם השם לומר ההזכרה הנכונה.

ג. בברך עלינו יאמר צ' פעמים מ"ואת כל מיני תבואתה לטובה ותן ברכה". והנוהגים לומר בקיץ ברכינו, יאמרו צ' פעמים "רופא חולי עמו ישראל ברכינו". [כה"ח שם סק"ס].

ד. בספר הליכות שלמה [פ"ח סק"ו] הביא מהגרש"ז אויערבאך, שזקני ירושלים לא היו נוהגים במנהגו של מהר"ם לענין מוריד הטל דימות החמה, דאפשר שמנהגו היה דווקא לענין הזכרה דמוריד הגשם בשמיני עצרת, דבזה גם אם טעה ואמר מוריד הטל, אינו חוזר, ולא נהג כן אלא להידור כדי שיאמר ההזכרה כהוגן, מה שאין כן לענין הזכרה דמוריד הטל שהטועה בה צריך לחזור, אין סומכים על אמירת צ' פעמים ביום טוב של פסח, ולמעשה הביאו רוב הפוסקים את מנהגו של מהר"ם, ולא חילקו בין ההזכרות. [וכמו שסיים הטור שם, דכיון

שדעת אביו הרא"ש נוטה לדעת מהר"ם, נקטינו הכי להלכה, וכן פסק בשו"ע שם ס"ט. ודברי הגרש"ז צ"ע, דהרי בשו"ע הביא מנהג המהר"ם על יו"ט ראשון של פסח. ובבה"ל שם ד"ה אם ביום, הביא דהגר"א חולק על השו"ע בזה, וגם הט"ז מפקפק בזה, אמנם שאר האחרונים העתיקו את דברי השו"ע להלכה].

ה. כתב המשנה ברורה [שם] להלכה, דכל שאמר את ההזכרה החדשה צ' פעמים, או שעבר ל' יום גם אם לא אמר צ' פעמים, כגון לענין שאלה, אם יבוא לכלל ספק, לא יחזור. והוסיף דהגם שהחתם סופר הורה לומר ק"א פעמים, גם האומר צ' פעמים, אם יבוא לכלל ספק, לא יחזור.

ו. והביא שם עוד מהשערי תשובה, שאם אמר ההזכרה מ"ה פעמים שהם כנגד ט"ו ימים, אזי לאחר שיעבור ט"ו ימים יצא מכלל ספק.

ז. ועל זה הדרך כתבו בערוך השולחן [שם ס"ד], ובכף החיים [שם סקנ"א], דש"ץ המתפלל לפני העמוד אזי לאחר ח"י ימים, כיון שהזכיר כבר צ' פעמים את ההזכרה החדשה, אין צריך להמתין לל' יום, דבט"ו ימים מזכיר ע"ה פעמים ההזכרות, הוסף ג' ימים שבהם מזכיר עוד ט"ו פעמים ההזכרה, הרי לך צ' פעמים.

[ונדע דנחלקו גדולי הפוסקים מה היה כוונת ר' יוחנן ב"ל יום", אם בעיני מנין ההזכרות דל' יום שהם צ' הזכרות, ולפי זה לענין שאלה שלא דיבר בו בפירוש הירושלמי לא יצא מכלל ספק גם לאחר ל' יום, עד שיאמרנה צ' פעמים, או דבעינן שיעבור "זמן ל' יום", כדי להרגיל לשונו לומר כהוגן, גם אם לא הזכיר צ' הזכרות דווקא, דעת הדרכי משה, אליה רבה, ודרך החיים הוא, דכוונת ר' יוחנן ב"ל יום" כנגד מנין תפילות התמידיות הנאמרות בל' יום, שיש בהם צ' הזכרות, והרגל הלשון נעשה דווקא כשחזר צ' פעמים, וכן דעת החתם סופר בא"ח ס"כ שכתב, דהרצאה לעשות כעצת מהר"ם, צריך שיאמר את ההזכרה החדשה כמנין ההזכרות הנאמרים בל' יום, וכמו שכתב בפירוש בהגהות מיימוניות, ולא כדברי הטור שכתב שיאמר צ' פעמים, דדברי ר' יוחנן בירושלמי, בנויים על הגמרא חגיגה דף ט: בדרשת הפסוק ד"ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע לבין עובד אלוקים לאשר לא עבדו", שאינו דומה שונה פרקו מאה פעמים למאה ואחד, ועל פי זה אמר ר"י ל' יום, דבל' יום אלו מיו"ט ראשון של פסח ואומרים הזכרת מוריד הטל ק"א פעמים, דדל מוריד הטל דמערב ושחרית יו"ט ראשון דפסח שעדיין לא התחילו לומר מוריד הטל, הרי לנו פ"ח, הוסף ח' מוספים דיו"ט (בחו"ל), ג' מוספים דשבת, ב' דר"ח אייר, הרי לנו יחד ק"א הזכרות, אמנם מדברי הגר"א ועוד אחרונים משמע, דבעינן שיעבור "זמן ל' יום" להרגל הלשון, ובין לענין הזכרה שבפועל אמרה יותר מצ' פעמים, ובין לענין שאלה שבפועל אמרה פחות מצ' פעמים, מאחר שעבר זמן דל' יום נעשה רגיל בלשונו לומר כהוגן, והט"ז שם סק"ג הרחיק עוד יותר דלאחר שעבר ל' יום, אפילו אם חסר כמה תפילות בשוגג או במזיד, לא הפסיד חזקתו, אולם הרבה אחרונים מפקפקים בדינו של הט"ז, מ"ב שם סק"ז].

תורה תורה חגרי שק אבל יחיד עשי לך

על הסתלקותו של האי גברא רבא חסידא ופרישא, מרא דכוליה תלמודא, אשר המית את עצמו באהלה של תורה, הרביץ תורה רבות בשנים, וזכה להעמיד תלמידים רבים בהוראה, רבים שתו בצמא מבארו באר מים חיים, והתענגו משיעוריו המאירים והבהירים, האיר את עיני לומדי התורה וההלכה, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה, ענוותן ושפל רוח, ולא החזיק טוביתא לנפשיה, הזדכך ביסורים ובמכאובים וקבלן באהבה ובאמונת אומן, מגזע אראלים ותרשישים, הסתופף בצל רבוה"ק זיע"א

כ"ק הגה"צ

רבי מנחם יוסף משה סקולא

בן כ"ק הגה"צ רבי ירחמיאל ישראל זצלה"ה

אבד"ק סאדאוונא

משגרים אנו את תנחומינו לבנו ידידנו

הרה"צ ר' אשר זעליג שליט"א

שעלה לשמש בקודש והוכתר

אבד"ק סאדאוונא שליט"א

וכמו"כ שלוחה בזה תנחומינו
לאחיו הגאונים הצדיקים שליט"א
ולאמו הרבנית הצדקנית תליט"א

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי
ציון וירושלים ולא תוסיפו לדאבה
עוד, יהי רצון שיהא למליץ יושר עבור
כל המשפחה ועל כל תלמידיו ושומעי
לוקחו ועל כלל ישראל כולו עדי עד
יקוצון שוכני עפר במהרה בימינו

המתאבלים מרה

קהל חסידי לעלוב בארה"ק ובתפוצות
מערכת אהל מועד

לעילוי נשמת

האי גברא רבה, ידיד ה' וידיד כל בית ישראל, רחים ומוקיר רבנן ותלמידיהון, עשה חסד לאלפים, פזר נתן לאביונים וצדקתו עומדת לעד, מרנין לב אלמנות ויתומים, השביע נפש שוקקה ונפש רעבה מלא טוב, מסר נפשו ומאודו למען קדושת השבת, הקים עולה של תורה וידיו רב לו בהעמדת מוסדות התורה והחסד בכל רחבי תבל, דבק בצדיקי אמת והתאבק בעפר רגליהם, מחשובי ומפארי חסידי ערלוי, זכה לקרבה יתירה מכ"ק מרן אדמו"ר הקוה"ט זי"ע ולהבחל"ח מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שר הצדקה והחסד הנגיד החסיד הנכבד המפורסם לשו"ת

יעקב שלום בן הרה"ח' שמשון פישר זכרוננו לברכה

נלב"ע ד' אייר תשפ"ב

ת.נ.צ.ב.ה

לעילוי נשמת

הרה"ח המפורא ר' משה אריה בן הרה"ח ר' יצחק ע"ה

נלב"ע א' דר"ח אייר תשע"ט

ת.נ.צ.ב.ה

הונצח ע"י בנו ידידנו היקר והנכבד, האי גברא יקירא איש חי ורב פעלים, צהלתו תמיד בפניו, נעים הליכות ומאיר פנים לכל אדם נודע לשם ולתהילה, אוהב תורה ולומדיה, העומד לימיננו בל עת, זכה לקרבה יתירה אצל כ"ק מרן רביה"ק זיע"א ולהבחל"ח אצל כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א, ה"ה:

הרה"ח ר' אברהם שמואל מארקאוויטש שליט"א

אב"י בבורו פארק שבארה"ב מנכבדי מתפללי בית מדרשנו "בית דוד" בורו פארק

לעילוי נשמת

האי גברא יקירא, איש סגולה ידיו רב לו בתורה וחסידות, שייף עייל ושייף נפיק, קיבל כל אדם בסבר פנים יפות, חסיד אמת ונאמן ביתם של צדיקי אדמו"רי בית רוזין זיע"א אשר הראו לו חיבה יתירה, והנחיל את מורשתם לדור האחרון

הרה"ח המפורא

ר' יצחק זאב זצ"ל

בן הרה"ח המפורא

ר' מאיר צבי זצ"ל

חתן הגאון הצדיק

רבי שמואל טוביאס זצ"ל

אבד"ק פיאטרא נמאץ

נלב"ע כ"ה ניסן תשפ"ד
ת.נ.צ.ב.ה.

הונצח ע"י בנו ידידנו הנכבד
העומד לימיננו בכל עת

הרה"ח ר' מרדכי שלמה

שלמון שליט"א

גם אני קבלתי ע"ע כהוראת

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א:
להמשיך להוסיף זכויות

ולברך 'ברכת המזון'
מתוך הסידור

לישועת הכלל והפרט

ברכת מזל טבא וגדיא יאה

ברגשי כבוד ויקר נשגב בזה מלא הטנא
מאליפות מרובבות קדם

הרב לוי יצחק קאפרי שליט"א

בן הרה"צ ר' אלתר אלעזר מנחם שליט"א

רב דביהמ"ד לעלוב בראנוביץ

חתן הרה"צ ר' ראובן יעקב יוסף קורגורין שליט"א

רב דביהמ"ד שידלובצא ביתר

בן כ"ק האדמו"ר משידלובצא שליט"א

וחתן הרה"צ ר' שאול גולדמן שליט"א

מזוועהיל

לרגל שמחת הולדת הבת נכדתם ניתם

יה"ר שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל יוצ"ח

מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

שמחת קידושא רבא בשב"ק בביהמ"ד

לעלוב בראנוביץ רח' רבנו גרשום 18 י"ם

קבלתי על עצמי

שלא לדבר
בעת התפילה

וראיתי ישועות מעל דרך הטבע

דבר בעתו מה טוב

עובדות יקרות מרבוה"ק בעניני רפואה

חודש אייר - ר"ת אני ה' רופאך

לא ששתי - בתקלת חברי

סיפר רבינו הברכת משה זיע"א, שהרה"ק רבי יצחק מוורקא תלמידו הנאמן של רביה"ק רבי דוד מלעלוב זיע"א שגדל אצלו, ואף קרא לו בתואר "אבא", ופע"א ליווה את רבו מהתפילה ובכניסתו לביתו ראה את הרבנית שהיתה שמחה ומשתעשעת עם הילדים, והביע רבי **דוד מלעלוב זיע"א פנים זועפות והפטיר הלא שמעת מקודם שהבן הזכיר את בנו שחולה מאד, ואין אפשר לשמוח כשיודעים שיש צער כה גדול לאיזה יהודי, ולפי"ז הסביר הרה"ק מווארקא מאמר רבי זירא (מגילה כח.)** "מימי לא ששתי בתקלת חברי", והדברים תמוהים וכי מעלה היא זו מה שלא שש מתקלת חברי? וכי היה לו לשמוח מתקלת חברי? אלא הפירוש הוא שמימי לא שש אפילו בשמחה פרטית שלו, "בתקלת חברי" - כשלחברי היה איזה תקלה ודבר צער.

דיו שהוא חי

בתקופת מחלתו הקשה של רבינו הקדוש ה"ברכת משה" זיע"א אמר לחסידו הרה"ח רבי ישראל קאפ, ושח לו מעשה:

האחים הקדושים, הרה"ק רבי אלימלך מליזענסק והרה"ק רבי זושא מאניפולי בעת הליכתם בגלות, נקלעו לעיר מסוימת, לאחר שסיימו את שהותם בעיר, ביקשו ליטול את מקל נדודיהם ולהמשיך בדרכם, אולם עיכובים שונים צצו ומנעו מהם את הדבר, המה ראו גם תמהו, לא הצליחו להבין מדוע נגזר עליהם להתעכב בעיר.

יום אחד, בעת לכתם ברחוב, קלטו אוזניהם שיחה בין שני יהודים שצעדו לפניהם, שמעו את האחד מתאונן באוזני חברו על הצרות הגדולות שתקפוהו, עד שאינו יכול לעמוד בסבל הייסורים שעוברים עליו, החבר שחש בצער רעהו ביקש לנחמו, ואמר לו שדי לו בזה שהוא חי.

וכי כך אתה אומר לנחמני? - התריס לעברו הראשון - הלא סיפרתי לך על גודל סבלי וצרותי הרבים, עד שטוב מותי מחיי, ואתה מנחמני שאני עודני חי?

לא הבנת את דבריי - החזירו השני - **כשאמרתי כי די בזה שהוא חי, כוונתי היתה לאבינו שבשמים שהוא חי וקיים, ויכול לגאול אותנו מכל צרותינו**

האחים הקדושים שצעדו מאחור, שמעו את הדברים, ונענו זה לזה, כי עתה מבינים הם מדוע נתעכבו מן השמים בעיר זו, הכל בכדי

שיזדמן לידם לשמוע שיחה מופלאה זו.

(משה איש האלקים)

מאור עינים - לרפואה על העינים

אמר רבינו ה"ברכת משה" זיע"א שפעם אחת נכנס אחד אל כ"ק מרן אדמו"ר הראמ"מ זיע"א שצריך רפואה לעיניו, ואמר לו ללמוד בספר הקדוש "מאור עינים", ושבה אליו ראייתו כמקודם.

בקשות שמחות

כשבמשפחה אחת כאבו מאד את חולי אביהם, שלח רביה"ק ה"ברכת משה" זיע"א את ש"ב הרה"ח רבי אברהם שוורץ (מוהל), לומר להם שכשאביו ה"ה כ"ק מרן אדמו"ר הרשנ"ן היה חולה מאד, אזי אחותו הרבנית הצדקנית מרת שבע ע"ה בכתה מאד, **ושלח לה אביה רביה"ק הרשנ"ן זיע"א שתחדל מבכיה כי בשמים אוהבים בקשות שמחות.**

ותשלך את הילד

פע"א כשהיה מצב קשה ביותר אצל אחד, ודאגו המשפחה לעשות פעולות והשתדלויות וכו', אמר להם כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א:

"אצל הגר נאמר, 'ותשלח את הילד תחת אחד השיחים', שפעמים יש מצב שכבר עשו כל הפעולות וההשתדלויות ויותר אין לנו מה לעשות, צריך לסמוך רק על הקב"ה, וזהו ותשלך את הילד תחת אחד השיחים, שיח זהו תפילה, **שלא צריך לפעול יותר כלום ולא לעשות יותר השתדלויות יותר מהרגיל אלא רק להשליך את יביו על השי"ת.**"

רק הקב"ה יכול לעזור

בימי נעוריו היה הרה"ק משינאווא על ערש חולי, והיו הרופאים אומרים נואש לחייו, שמח אבי הרה"ק מצאנו זיע"א עד למאד, כששאלוהו "לשמחה מה זו אותה", ענה להם ה"דברי חיים": **אם היה הרופא נותן תקוה לבני, הייתי תולה בו מעט את תקותי לרפואת בני, מעתה שהרופא אומר נאש לחייו, הריני תולה את כל יבוי ותקותי בבורא ית"ש.**

והוסיף כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א שגם עתה נמצאים אנו במצב שאין לנו על מה ועל מי להשען ולסמוך, שאין שום פתרון ומוצא,

ועלינו רק לסמוך ולבטוח בהשי"ת.

(כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א)

ילך אצל חכם

סיפר רבינו ה"ברכת משה" זיע"א שה"בית אהרן" זיע"א אמר לזקינו רביה"ק הרדצ"ש זיע"א שאם ירצה להזכיר אצלו משהו ולא יוכל מחמת ריחוק מקום, אזי יניח הקוויטעל תחת הכר, ואכן באחד הימים אמר הבית אהרן למקורבו **נהנה כעת קראנו הקוויטעל של הרבי ר' דוד מירושלים**, והתפלא אותו אחד מאד הלא באותו זמן היה רביה"ק הרדצ"ש בירושלים, ולימים כשפגשו שאלו על דבר זה, והשיב לו רבינו הרדצ"ש שאכן בזמן זה היה בנו חולה מאד, ועשה כמצוות רבו ה"בית אהרן" ושם הקוויטעל מתחת לכר.

מיכלא דאסוותא

שנה אחת ששהה כ"ק מרן אדמו"ר רבי דוד צבי שלמה זיע"א במירון, כבו הכיריים בליל שבת ומאכל הטשולענט שהתבשל לכבוד שבת החמיץ, איש לא ההין לטעום מן החמין אפילו כל שהוא, קם אדמו"ר הרדצ"ש והכריז:

ערב אני לכל מי שיטעם מן הטשולענט שלא יוזק, ואדרבה יהא זה לו לרפואה שלימה. (תפארת בית דוד)

"כבר תקנתי את זה"

סיפר הגה"ח רבי שמואל אהרן וועבער ז"ל, שפעם אחת היה באיזה שליחות בחו"ל, ושהה אצל הרה"ק רבי ישראל מטשורטשקוב, ובעודו אצלו קיבל טעלעגראמע מארץ ישראל על דבר ביתו שנחלתה על עיניה והד"ר טיכו אמר שיש סכנה לעין ואפשר שיפסק ראייתה לגמרי, מיד לקח רש"א וכתב "קוויטעל" להרה"ק רבי ישראל, וכתב את שמות כל משפחתה ולידה שם בתו הוסיף לרפואה שלימה, כשנכנס אליו עם הקוויטעל, נטל הרה"ק את הקוויטעל בידיו והוסיף שם דבר מה בכתב ידו, חשב הרש"א שאפשר שאינו רואה נכוחה לכתוב בקוויטעל, ואמר לו שבתו זאת זקוקה לברכה לרפואה על עיניה, אמר לו רבי ישראל "וואס ווילסטו איך האב שוין פאראכטן" (כבר פעלתי לתקן דבר זה), **והראה לו שכבר כתב בקוויטעל ליד שם הבת "לרפואה על עיניה".**

(כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א)

ברכת מלא טבא וגדיא יאה

בלב מלא שמחה וגילה, בקול צהלה ורנה, בהדרת כבוד, תבענה שפתינו בהלל הודיה לשגר בזה ברכותינו המאליפות מעומק וחדוות דליבא קדם

הוד כ"ק אדמו"ר שליט"א בני ברק

ולחמנו הגה"צ רבי **יהושע מנחם שטרן** שליט"א

רב דק"ק ראחמיסטריווקא ב"ב

בן כ"ק גאב"ד בליץ זצוק"ל

חתן כ"ק האדמו"ר מראחמיסטריווקא זצוק"ל

לרגל שמחת הולדת נכדם

בן אצל חתנו בנו ידידנו הנכבד

פרי עץ חיים הרה"צ רבי **יוחנן** שליט"א

יה"ר שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מלא טבא וגדיא יאה

ברגשי כבוד ויקר נשגר בזה מלא הטנא ברכות מאליפות ומרובכות קדם האי גברא רבה, ידיד ה' וידיד כל בית ישראל, צהלתו על פניו, חריף ובקי טובא, כל רז לא אניס ליה, פה מפיק מרגליות טובות, הוצק חן בשפתותיו, מלהיב לבבות ישראל לאביהם שבשמים, ורבים הם שומעי לקחו השותים בצמא את דבריו החוצבים להבות אש, על ישראל הדרתו

הגה"צ רבי מנחם מנדל גאלד שליט"א

אב"ד לובלין, חדב"נ כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א

לרגל שמחת הולדת הנכבד

בת לבנו ידידנו הנכבד האברך החשוב

לן בעומקה של תורה

מוה"ר **צבי הירש** שליט"א

יה"ר שיזכו לרוות רוב נחת ממנו ומכל יוצ"ח מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ברכת מלא טבא וגדיא יאה

ברגשי כבוד ויקר נשגר בזה מלא הטנא ברכות מרובכות ומרובכות קדם האי גברא יקרא, הנודע לשם ולתהילה, שמו מפארים, בר אוריין ובר אבהון, מוקיר ורחים רבנו, שמו הטוב הולך לפניו, משכיל אל דל, קובע עיתותיו לתורה, יראת ה' אצרו, נכדו של כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א מגזע אראלים ותרשישים

חיים יוסף ראזען שליט"א

חזן האגן העיר רבי

אליהו באכנער

לרגל שמחת הולדת הבת

יה"ר שיזכו לרוות ממנה ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

גליון זה נדבת

ע"י ידידנו הנכבד האי גברא רבה

איש האשכולות אוצר כלי תחמה בקי במכמני

התורה והחסידות בר אוריין ובר אבהון משכיל

אל דל יראת ה' היא אוצרו

נכדו חביבו של כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א

הרה"צ **דוד צבי שלמה גראס** שליט"א

ראש כולל סקוירא ב"ב

בן כ"ק אדמו"ר מקרעסטיי בערענשטט שליט"א

חדב"נ כ"ק מרן אדמו"ר זיע"א

לסובות נשמות זקינו מופת הדור

הרה"ק רבי **ישעיה מקרעסטיי** זצוק"ל

נלב"ע ג' אייר

זכות זקינו וזכות הרבים עמוד לו להתנחל בכל מילי דמיטב

שפע ברכה והצלחה ימלאה' כל משאלות לביו לטובה

ברכת מלא טבא וגדיא יאה

טנא מלא ברכות נשגר בזה קדם

ידידנו הנכבד והנעלה האי גברא רבה,

המופלא והמופלא בכל מכמני התורה,

חריף ובקי טובא, צנא מלא ספרא,

ידיו רב לו לאסוקי שמעתתא אליבא

דהלכתא, יורה דעה ויבין שמועה, מורה

ודאין לעם סגולה ומסור בלב ונפש

לקהילתנו הק', פה מפיק מרגליות,

מורבה לילות כימים בהרבצת תורה

ה"ה הרב הגאון רבי **יצחק אייגר** שליט"א

רב זמ"צ בקהילתנו הק' וראש כולל "מתיבתא

דבני שמעון" וכולל הוראה "זכרון יחזקאל"

בבית מדרשו בב"ב

ולאביו ידידנו הנכבד מחשובי ומפארי אנ"ש

הרה"ח המפורא ר' **דוד יהודה** שליט"א

לרגל שמחת אירוסיו בנו נכדו

החתן המופלא בתורה וירא"ש, עדין לגאון

ולתפארת, כליל המעלות והמידות

הבה"ח **אהרן** הי"ו

מחשובי חבורת הבהורים

עב"ג הכלה החשובה תחי

בת ידידנו הנכבד

חיים אלכסנדר עסטריינער שליט"א

הרה"ח המפ"ר **פנחס עסטריינער** ז"ל

ר"מ בשיבת 'אוהל תורה' לונדון

בן הרבני איש החסד

הרה"ח המפ"ר **יוסף שלמה צבי שטאובר** שליט"א

חתן הגה"צ **גאב"ד סערעניטש** זצ"ל

יה"ר שיעלה הזיווג יפה לקשר של

קיימא, דורות ישרים מבורכים, ויזכו

לרוות מהם ומכל יוצ"ח רוב נחת מתוך

בריות גופא

ברכת מלא טבא וגדיא יאה

נדבת ידידנו הנכבד האי גברא רבה, בר אוריין ובר אבהון, אוצר כלי תחמה, חריף ובקי במכמני התורה והחסידות, ידיו רב לו לעסיקי שמעתתא אליבא דהילכתא שוקד על התורה והעבודה ביגיעה ובהתמדה עצומה יומם ולילה, יראת ה' היא אוצרו, נעים הליכות ורב תבונות

הרה"ג ר' ישראל רייס שליט"א

ולאביו ידידנו הנכבד האי גברא יקרא,

יקר שבערכין, ראש וראשון לכל דבר

שבקדושה, משכיל אל דל, יושב באהלה

של תורה, איש האשכולות רב פעלים

לתורה וחסד, מופלא בכל ג' עמודי

העולם, תורה, עבודה, גמילות חסדים,

ליבו פתוח כאלם לזולת, שמו הטוב

הולך לפניו, מוקיר ורחים רבנו אוהב תורה

ולומדיה, ומסור בליו"ל לכל מפעלותו

הרה"ח המפורא ר' **יהודה רייס** שליט"א

מחשובי ומפארי אנ"ש

ולחמיו ידידנו הנכבד, האי גברא יקרא,

יקר שבערכין, ראש וראשון לכל דבר

שבקדושה, משכיל אל דל, יושב באהלה

של תורה, איש האשכולות רב פעלים

לתורה וחסידות ליבו פתוח כאלם לזולת,

שמו הטוב הולך לפניו, מוקיר ורחים רבנו,

העומד לימינו בכל עת במסירות נפלאה

הרה"ח **מרדכי שלמה סלמון** שליט"א

לרגל שמחת הולדת הבן נכדם

ולרגל עומדו בכור המבחן

בשו"ע יורה דעה ח"ב ונתעטר

בכתר יורה יורה כדת של תורה

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו לרוות ממנו ומכל יוצ"ח רב נחת מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

יה"ר שיזכו ל